

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kvalitetssikringsrapport for studieåret 2005/2006

DEL 1 STUDIER	1
Oppfølging av tiltak fra forrige års rapport.....	1
KVALITETSSIKRINGSRAPPORT FOR STUDIEÅRET 2005 / 2006	2
INNTAKSKVALITET	4
INNSATSKVALITET OG RAMMEKVALITET	5
UNDERVISNINGSKVALITET	7
STUDIEPROGRAMKVALITET	13
RESULTATKVALITET	19
RELEVANS	22
DEL 2 DOKTORGRADSUTDANNINGA	22
INNTAKSKVALITET	23
INNSATSKVALITET	25
RESULTATKVALITET	28
UNDERVISNINGSKVALITET	30
STUDIEPROGRAMKVALITET	31
RELEVANS	38
RAMMEKVALITET	39
STYRINGSKVALITET	40

DEL 1 STUDIER

Oppfølging av tiltak fra forrige års rapport

Administrative utfordringer

Tiltak: Fakultetet vil se nærmere på forholdet mellom administrative ressurser og produksjon av kompendier.

Oppfølging: Det ble i vårsemesteret 2006 gjennomført et prøveprosjekt hvor trykkeriet fikk ekstra midler for å bedre på kvaliteten på kompendiene. Rapporter fra dette prosjektet viser at kvaliteten på kompendiene er blitt bedre i perioden med ekstra støtte. Trykkeriet har ikke kapasitet til å gjøre denne jobben med sin faste bemanning og fakultetet vil derfor i neste budsjettbehandling sørge for at trykkeriet bevilges nødvendige prosjektmidler to ganger årlig slik at det blir mulig å ha tilfredsstillende kvalitet på kompendiene.

Vi regner med at dette prosjektet vil føre til at de som også i årets rapport har innsigelse på kompendiekvaliteten blir fornøyde. I tillegg er det yttret ønske om at kompendiene må være tilgjengelig på et tidligere tidspunkt. Dette må være et samarbeid mellom fagmiljø og trykkeri.

Tiltak: Studieenheten ved SV-fakultetet må fastsette rutiner for oppfølging av bachelorstudenter.

Oppfølging: Studieenheten gjennomfører en gang pr. semester en felles gjennomgang av studentenes utdanningsplaner og håper på denne måten å demme opp for feil i studentenes utdanningsplaner. Denne gjennomgangen sørger også for å inndra studieretten til studenter som ikke lenger er aktive i programmene.

Undervisningskvalitet

Tiltak: Det må vurderes om det er flere studentgrupper som har behov for tilsvarende kurs (engelsk-kurs), eller om inntakskravene til engelskspråklige masterprogram må skjerpes.

Oppfølging: De engelskspråklige programmene må vurdere om det i tillegg til generelle opptakskrav er behov for å innføre egne standard opptakstester slik det er utbredt ved flere universiteter internasjonalt.

KVALITETSSIKRINGSRAPPORT FOR STUDIEÅRET 2005/2006

Innledning

I høst gjennomførte SV-fakultetet en studentundersøkelse (heretter kalt Studentundersøkelse SVF) blant alle våre studenter på lavere og høyere grad, unntatt EVU-studenter (undersøkelsen er vedlagt rapporten). 399 studenter svarte på undersøkelsen og svarene er fordelt på alle studieprogram med unntak av to årsstudier.

Det er svært gledelig å lese at de aller fleste studentene våre trives på sitt studium.

Jeg trives på mitt studium	Prosent
1 - helt uenig	1,3 %
2	4,5 %
3	22,5 %
4	33,6 %
5 - helt enig	38,1 %

(Studentundersøkelse SVF)

Fakultetet har tidligere oppfordret fagmiljøene til å fokusere på faglig – og sosialt studiemiljø, og programstyrene rapporterer om mange ulike tiltak som fagmiljøene iverksetter for at studentene skal ha gode faglige og sosiale arenaer i løpet av studietiden. Flere gjennomfører for eksempel ekskursjoner tidlig i studieprogrammet. Studentene gir gode tilbakemeldinger og sier at det er svært positivt for det sosiale miljøet og gir god kullfølelse.

Selv om trivselen blant våre studenter er svært stor, har vi mange utfordringer av generell karakter som de aller fleste av våre fagmiljø er opptatte av. I årets programstyrerapporter fokusere mange på gjennomstrømming på mastergrad. Fagmiljøene ønsker å legge til rette for at studentene skal bli i stand til å gjennomføre på normert tid. Et annet gjennomgående tema er at studentenes innsats i studiene er for lav, og det får konsekvenser for undervisningsopplegg og læringsutbytte. Programstyrene rapporterer også om ulike utfordringer i undervisning og studiestruktur, og det er gledelig å lese hvordan fagmiljøene i stor grad tar tak i problemene etter hvert som de får kjennskap til dem. Et gjennomgående tema fra studentenes side har i flere år vært mer bruk av elektroniske verktøy i undervisningen.

Vi vil i liten grad fokusere på spesielle forhold knyttet til enkelte studier, og i større grad hente fram erfaringer som er felles for flere studier. I årets rapport vil vi fokusere spesielt på tre forhold som reflekterer problemstillinger som mange av våre fagmiljøer og studenter er opptatte av å forbedre:

1. Gjennomføring av mastergrad
2. Studentenes egeninnsats i studiene
3. Bruk av elektroniske læringsplattformer

Studiekvalitetsarbeid

Fakultetet kjenner til at det er stor variasjon fagmiljøene imellom når det gjelder studiekvalitetsarbeid. De aller fleste gjennomfører evalueringer på emne og program i henhold til kvalitetssikringsbeskrivelsen, og opptil flere fagmiljø gjør mer enn det som kreves. Likevel er det ennå noen fagmiljø som ikke gjennomfører faglærerevalueringer på de utvalgte emnene og årlige programevalueringer. Årsakene til at noen ennå ikke har fått alle rutinene på plass er nok ulike, som for eksempel manglende interesse blant faglærere til å levere faglærerevaluering og sykdomsfravær blant administrativt personale. Fakultetet vil understreke overfor fagmiljøene som sliter med å få rutinene på plass at det er ikke kun et administrativt ansvar at kvalitetssikringsarbeidet gjennomføres i henhold til kravene. Ansvaret for kvalitetssikringsarbeidet er et lederansvar. Svært mye av ansvaret for å opprettholde rutinene er delegert til det administrative personalet, men det fritar ikke lederen for programstyret eller instituttledelsen for ansvar når for eksempel det administrative personalet

er fraværende pga sykemelding og lignende. Programstyrelederne og instituttlederne må involveres sterkere i arbeidet med kvalitetssikring av studiene slik at kvalitetssikringsarbeidet gjennomføres i henhold til kravene.

Fra og med høsten 2005 har det vært større fokus på at studentene skal ta i bruk student e-post, og et av tiltakene som har blitt gjennomført er at studentene får automatisk tildelt en e-postadresse som de **kan** aktivisere etter at de har registrert seg. På informasjonsmøter holdt sentralt og lokalt har nye studenter blitt fortalt at det er svært viktig at de tar i bruk student e-posten sin for å kunne motta studieinformasjon. Det er positivt at det oppfordres til felles praksis når det gjelder å gi informasjon til studentene, men det er problematisk at studentene ikke "tvinges" til å bruke student e-posten i større grad. I praksis får det sannsynligvis liten eller ingen konsekvenser for de studentene som lar være å aktivisere student e-posten, og når studentene i tillegg oppgir sin private e-postadresse i registreringen, virker opplegget noe inkonsekvent. For at ordningen med informasjon via student e-post skal fungere, må det foreligge noen klarere retningslinjer fra sentraladministrasjonen. *Er det for eksempel nødvendig at studentene oppgir sin private student e-post i StudWeb når vi på den andre siden forteller dem at vi ikke akter å sende informasjon om studiene til de private e-postene?* Det er ikke tilstrekkelig å oppfordre til felles praksis og vi ønsker at Forsknings- og studieavdelinga skal arbeide for at det ikke gis anledning til å oppgi privat e-postadresse i StudWeb.¹

Også i år rapporteres det fra enkelte programstyrer om at det er vanskelig å få studenter til å delta i evalueringsgrupper, og Programstyret for statsvitenskap henstiller til at studentorganisasjonene ved UiT tar fatt i problemet og bidrar i arbeidet med å øke studentens medvirkning og representasjon.

Fakultetet er kjent med problemet og vi ser at studentene uteblir i mange viktige foraer på institutt og fakultetsnivå. I inneværende semester har det imidlertid bedret seg betraktelig hva angår deltakelse i Studieutvalg og Fakultetsstyret. SV-fakultet ble tidlig i semesteret innkalt til et møte med den nye lederen av SV-fakultets student AU for å kartlegge problemer og muligheter for AU-lederens arbeid. Fakultetet informerte AU-lederen om den lave studentdeltakelsen i utvalg og styrer, og svært kort tid etter ble fakultets styre og studieutvalg representert av studenter. Vi vil berømme AU-lederen for det gode initiativet og arbeidet han har gjort i løpet av den korte tiden har han vært virksom i sitt verv. Fakultetet tror ikke at studentdeltakelse vil øke betraktelig som et resultat av pålegg fra institutt eller fakultet. Vi vet at fagmiljøene legger alene innsats i å få studentdeltakelsen opp, med varierende resultat. Dersom studentene skal delta i demokratiske råd, styrer og evalueringsgrupper vil en viktig mobiliseringsfaktor være det arbeidet som studentene selv gjør.

Den muntlige evalueringsmetoden er sårbar for studentdeltakelse, og det er særlig i de store studentkullene vi får tilbakemeldinger om sviktende deltakelse. Fagmiljøene rapporterer at evalueringsmetodene stadig er til drøfting for å sikre studentdeltakelse.

SV-fakultets undervisningsstrategi har egne tiltakspunkt som vedrører studiekvalitetsarbeid. Se nærmere beskrivelse av strategien under punktet om undervisningskvalitet.

¹ Slik det er per i dag, praktiseres det ulikt fra fakultet til fakultet og internt på fakultetene. I rapporteringsåret har SV-fakultetet forsøkt å kun bruke student e-post i studentevalueringer via QuestBack (unntatt for EVU-studentene og studentene ved Institutt for statsvitenskap). Noen av våre fagmiljø har opplevd drastisk nedgang i svarprosent i studentevalueringer, og resultatene fra evalueringene blir mindre relevant dess færre som svarer. Studentene tar emner på ulike institutt og fakultet og erfarer at praksis varier. Det ser ut til at de ikke tar oppfordringene om å bruke student e-post så veldig alvorlig. Erfaringene vi har gjort oss er at det er helt nødvendig å etablere en felles praksis for hele universitetet og en slik ordning må tvinges igjennom.

INNTAKSKVALITET

Mål:

Studentenes forkunnskaper skal samsvare med de faglige kravene som stilles i hvert studieprogram.

Søkere til våre programmer

Følgende tabell viser oversikt over antall søknader og opptak til våre ordinære studieprogram i 2004 og 2005. Opptakskrav til våre bachelorprogrammer er generell studiekompetanse.

Studieprogramnavn	Antall søkere ² 2004	Opptak ³ 2004	Antall søkere 2005	Opptak 2005
Bachelorprogram	2930	371	3366	421
Masterprogram	388	153	462	154
Andre studier	1788	581	1943	447
SUM	5106	1105	5771	1022

Kilde: DBH

Som tabellen viser er antallet søknader og opptak til våre bachelor- og masterprogram relativt stabil. Det har vært en liten økning i tallene for bachelornivået. Innenfor gruppen "andre studier" finner vi bl.a. årsstudier og PPU-studiet. At noen flere søkte opptak i 2005 til masterprogram skyldes i hovedsak at vi i 2005 startet opp masterstudium i psykologi. Der var det 67 søkere til 10 studieplasser. Det er kun opptak til masterprogrammene en gang pr. år, men de program som har hatt dårlig rekruttering har fått anledning til å lyse ut programmene også i høstsemesteret. Dette gjelder bl.a. religionsvitenskap og sosiologi.

Adgangsregulering

Det er kun helseadministrasjon av bachelorprogrammene som er adgangsregulert. Ved oppstarten av masterprogrammene høsten 2003 var det kun spesialpedagogikk av de ordinære, norske programmene, som var adgangsregulert. Ved etablering av masterstudium i psykologi høsten 2005 ble det samtidig vedtatt adgangsregulering, samt at masterstudiet i arkeologi ble adgangsregulert. Videre er det nå i 2006 søkt adgangsregulering for masterprogrammet i organisasjon og ledelse og masterprogrammet i statsvitenskap. Begrunnelse for adgangsregulering ligger i veiledningskapasiteten på masteroppgaven.

Utfordringer for internasjonale programmer

Programstyret for urfolksstudiet rapporterer at for å opprettholde programmets internasjonale profil, er at det avgjørende at det finnes tilgjengelig stipender. I dag er NORAD - og kvotestipend knyttet til programmet. Det å ha en studentgruppe hvor mange land er representert, er positivt for læringsutbyttet siden alle bidrar med erfaringer og kunnskaper fra egne land til hele gruppen. Det vil være en utfordring for programmet å opprettholde den internasjonale profilen i fremtiden.

Både programstyret for urfolksstudiet og fredsstudiet rapporterer om problemene som knytter seg til studenter fra USA. Disse studentene blir utelukket fra urfolksstudiet fordi det er nærmest umulig for dem å få finansiering. Studentene fra USA kan få støtte til finansiering av studiet dersom UiT er tilknyttet Free Application for Federal Student Aid (FAFSA). Per i dag

² Med søknader menes antall søknadsalternativer til studieprogrammer på alle studienivåer med unntak av doktorgradsnivå. Omfatter både eksterne (via Samordna Opptak) og interne søknader. En person kan ha søkt på flere studieprogram.

³ Opptakstillene omfatter personer som har søkt og fått bekreftet opptak på studieprogrammer på alle studienivåer unntatt doktorgradsprogrammer. Studenten har godtatt tilbudet, møtt opp, registrert seg som student og betalt semesteravgift. Når en student har en utdanningsplan, skal denne være bekreftet før studenten er å betrakte som tatt opp ved institusjonen.

har ikke UiT noen samarbeidsavtale med FAFSA og det får uheldige konsekvenser for USA-studenter på programmet. Fakultetet har forsøkt å ta denne problemstillingen opp med Forsknings- og studieavdelinga, men det har hittill ikke vært mulig å få til en dialog om temaet. Fakultet vil oppfordre FSA til å få i stand en avtale med FAFSA for å sikre en best mulig inntakskvalitet på studieprogrammene.

Programstyret for urfolksstudier vil arbeide for å opprettholde og kanskje øke tilgangen på studentstipend. I tillegg vil programstyret arbeide for å rekruttere flere studenter som selv finansierer sine studier.

Programstyret for visuelle kulturstudier rapporterer at det må utvikles mer presise opptakskriterier og opptaksprosedyrer for å sikre samsvar mellom studentenes forventning, studiets innhold og studentenes bakgrunnskunnskap. Det må avgrenses og defineres hva det innebærer at Visuelle kulturstudier er et tverrfaglig studie. Navnet Visuelle kulturstudier påvirker forforventninger til studiets innhold. Programstyret mener at det kan være hensiktsmessig å skifte til et navn som i større grad samsvarer med studiets fokus.

INNSATSKVALITET OG RAMMEKVALITET

Mål: SV-fakultetet skal ha en ressursbruk i hvert studieprogram som legger forholdene til rette for god undervisning og som samtidig skal være godt avstemt i forhold til den samlede ressursbruken og de øvrige oppgavene fakultetet og det vitenskapelige personalet har.

Tilgang på valgemner

Flere programrapporter melder at studentene ønsker bedre tilgang på valgemner. Begrunnelsen for dette er for noen ressurs hensyn. Institutt for arkeologi refererer bl.a. til at: *”Underbemanning har gjort det vanskelig å gi et tilfredsstillende tilbud av valgemner.”*

Rapporten for masterstudiet i pedagogikk refererer også til dette. I studieåret 2005/2006 var det i realiteten ingen valgmulighet for studentene. Antallet emner som ble tilbudt svarte til det antallet som var obligatorisk. Institutt for pedagogikk og lærerutdanning vil derfor utvikle flere valgfrie emnetilbud for master i pedagogikk. For at økt reell valgfrihet ikke skal medføre dårlig ressursutnyttelse vil de *stille krav om et visst antall påmeldte for at et undervisningen på et emnet skal kunne gjennomføres.* (vår utheving)

Å stille krav til antall påmeldte kan være problematisk. Til hvilket tidspunkt skal dette kravet vært oppfylt? Studentene trenger ikke registrere seg før fristen går ut hhv 1.september og 1. februar. For ikke å miste mulighetene til å ta full progresjon, dvs velge andre emner hvis dette blir avlyst, må de melde seg opp i flere emner enn de skal avlegge eksamen i innen fristen.

I programstyrerapporten fra masterprogrammet i organisasjon og ledelse nevnes også dette spørsmålet. Institutt for statsvitenskap er i denne forbindelse i dialog med andre institutt med tanke å kunne tilby flere valgemner for studentene. Dette er et tiltak flere institutt og programstyrer bør gjøre mer av, spesielt de som av ressursmessige hensyn har problemer med å etablere flere valgemner. Men også rapporten for master i statsvitenskap refererer til diskusjoner om det bør settes et minimumskrav mht påmelding: *”Den generelle holdningen blant de vitenskapelige ansatte er at hvis instituttet skal tilby flere emner, må studentene også delta langt mer aktivt i undervisningen enn hva man erfarer i dag. Oversiktene viser at det er flere som går opp til eksamen i enkeltemnene sammenlignet med antallet som møter opp på forelesningene. Instituttet har løpende diskusjoner om hvorvidt man bør sette en minimumsgrense for hvor mange studenter som bør være tilstede for at undervisning skal gis”*

Tiltak:

- For å kunne tilby studentene et større antall relevante valgemenner i programmene, oppfordres alle til å jobbe aktivt med å etablere en valgemenliste fra andre institutt og legge disse inn i programmene.
- Fakultetet bør diskutere hva som skal være et minimum av påmeldte studenter for at undervisning skal gis og ta opp hvordan dette skal kunne gjennomføres.

Administrative utfordringer

- Informasjon og oppfølging av studenter:

Det gis for dårlig informasjon ved endringer i undervisningstidspunkt og lignende. Det må hele tiden være et samarbeid mellom faglærer og administrasjon for at studentene skal få riktig informasjon.⁴ Dersom ekspedisjonene får melding om endringer kan disse legges ut på et fast sted på fakultetets hjemmeside. Med ny studentportal forutsetter vi at det skal bli enklere å gi studenter beskjed om endring i undervisning, for eksempel på SMS /e-post og eventuelt skjermer sentralt plassert på fakultetet.

Institutt for psykologi er fortsatt av den oppfatning at universitetets rammer for nettsider ikke er de beste for god kommunikasjon med studentene. Som en konsekvens av dette har instituttet delvis utarbeidet egne nettsider for enkelte emner (i første omgang emnene som inngår i årsstudiet). Her er det også etablert et nettbasert skriveopplæringssopplegg for studentene. Sentral informasjon, som for eksempel informasjon om hvor og når eksamen avholdes, er i dag for dårlig utbygd i forhold til nettsidene/import fra FS. Instituttet ønsker bedre løsninger på dette, og vurderer det slik at det er nødvendig å utvikle egne nettsider også på dette området dersom det ikke skjer en forbedring raskt.

- Statistikk for gjennomstrømming

Per dags dato eksisterer det ikke gode nok statistikker for gjennomstrømming. Statistikkene som per i dag er tilgjengelig i FS gir ikke et riktig bilde av faktisk gjennomstrømming fordi statistikken ikke tar hensyn til hvorvidt studentene er del- eller heltidsstudenter. Fakultetet oppfordrer Forsknings- og studieavdelinga om å arbeide for at FS-rapportene skal gi gode nok rapporter for gjennomstrømming.

Tiltak:

- Innsjerpning av rutinene for studieinformasjon.
- Fakultetet må arbeide for å få på plass bedre system og rutiner rundt vedlikehold av utdanningsplaner, og gode gjennomstrømningsstatistikker.

Oppfølging av studenter med funksjonsnedsettelse og studenters læringsmiljø

I årets kvalitetssikringsrapport har vi ikke valgt å ha et spesielt fokus på studenters læringsmiljø. Vi erfarer at det kontinuerlig jobbes med studentenes læringsmiljø, eksempelvis utbedring av undervisningsrom og lesesaler. I forrige studieår arbeidet vi i samarbeid med Prosjektkontoret og studenter om å få etablert lesesalsplasser for masterstudenter i pedagogikk, spesialpedagogikk, religion og sosiologi i hus 1, 3. etg. Studentene flyttet inn i lokalene tidlig i vårsemesteret. Etter innflytting ble det foretatt justeringer og forbedring av bl.a. luftkvalitet i pc-lab. Det ble gjennomført en evaluering i juni 2006, samt møte med

⁴ I rapporteringsåret framkom det i studentavisa Utopia at studentene ved russlandsstudiet var misfornøyde med administreringen og organiseringen av studiet. Det har blitt iverksatt tiltak for å unngå dette i framtiden, jamfør programstyrer rapporten for russlandsstudiet..

studentene hvor bl.a. nye tildelingskriterier for lesesalsplasser ble diskutert. Rapporter viser at studentene har funnet seg godt til rette i de nye lokalene.

Når det gjelder oppfølging av studenter med funksjonsnedsettelse er det etablert et godt samarbeid mellom SiTø og SV-fak. Henvendelsene kommer ofte via SiTøs rådgivningstjeneste og vi følger opp henvendelsene videre. Når vi imidlertid har behov for fysiske tilpasninger i læringsmiljø, er vår erfaring at det ofte tar for lang tid når henvendelsene skal løses av Teknisk avdeling og/ eller Prosjektkontoret. Studenter er hos oss i en avgrenset periode og de er avhengig av at saker løses fortløpende.

En problemstilling vi oftere nå enn tidligere stilles ovenfor, er hva vi er forpliktet til å dekke av utstyr i forbindelse med tilrettelegging? Dette gjelder studenter som ikke er inne i trykkesystemet, men som har behov for mindre tilrettelegginger og som regel kan plasseres i gruppen studenter med skjulte funksjonsnedsettelse. På hvilken måte skal de dokumentere sitt behov og hvem er forpliktet til å skaffe til veie nødvendig utstyr? Fakultetet har hatt møte med SiTø og representanter fra Forsknings- og studieavdelinga vedr. dette.

Type saker vi har løst i studieåret 2005/2006

- Laget "rullestolmerker" i Auditorium I og II på bakerste rekke slik at rullestolbruker får bord foran seg
- Anskaffet rømmingsstol på bakgrunn av utsagn fra rullestolbruker
- Hjelp til søknader om særlig tilrettelegging under eksamen
- Avtalt tilrettelegging av PC utstyr
- Hjelp til å skaffe lydbøker
- Formidlet behov for tilrettelagt lesesalsplass
- Vår kontaktperson er "bli kjent kontakt" for student med Asbergers syndrom

UNDERVISNINGSKVALITET

Mål: SV-fakultetet skal gi forskningsbasert undervisning og veiledning som holder et høyt faglig og pedagogisk nivå.

Undervisningsstrategi

SV-fakultetets prodekan for undervisning har i rapporteringsåret utarbeidet en undervisningsstrategi for SV-fakultetet som skal gjelde i perioden 2006-2010. Strategien blir et viktig redskap i arbeidet med å utvikle undervisningsaktiviteter og metoder tilpasset de utfordringer som våre fagmiljø og studenter står overfor.

"Studentrollen er under sterk endring og Kvalitetsreformen bygger på et læringssyn der den aktive, medbestemmende og lærende student settes i fokus. Dette forutsetter et styrket forhold mellom student og institusjon med gjensidige forpliktelser. Forpliktende studieavtaler for både heltids- og deltidsstudenter foreslås i St. Meld 27(2000-2001:29). Her legges det til rette for større frihet, men generelt også større ansvar for den enkelte student.

Studentene skal være en aktiv part i læringsprosessen, og kvaliteten på utdanningen vil være avhengig av måten universitetet lykkes i å legge til rette for å organisere undervisning og kunnskapsutvikling for nye generasjoner akademikere. SV-fakultetet har som mål at studentene skal utvikle en solid kunnskapsbase og i tillegg gjennom det læringsmiljøet vil

bygger opp få mulighet til å utvikle sine holdninger, sin etiske bevissthet og evne til å fungere i samspill med andre.”⁵

Undervisningsstrategien gir føringer på utviklingsarbeidet, og vi vil i denne rapporten vise til strategien under punkter som berøres av denne. Undervisningsstrategien som helhet gjengis ikke i fakultetsrapporten, men finnes på følgende nettside: <http://uit.no/svfak/omfakultetet/92>

Studentdeltakelse i undervisningsaktiviteter

Fakultetet har mottatt mange tilbakemeldinger som tar opp studentenes deltakelse i undervisningsaktiviteter. De fleste rapporterer at studentenes innsats er for liten. Det er for lavt oppmøte til undervisning, studentene leser for lite pensum og studentene ønsker en mer formalisert studiestruktur med obligatoriske undervisningsaktiviteter. Det finnes selvfølgelig unntak fra denne tendensen, og vi har i tidligere rapporter trukket fram arkeologistudentene som eksempel på det motsatte, nemlig studenter som møter til undervisning og som i stor grad innfrir fagmiljøets forventninger. Vi vil komme tilbake til de erfaringene som er gjort ved Institutt for arkeologi, men først vil vi presentere et utvalg av problemene som det rapporteres om:

- Fagmiljøet ved Institutt for religionsvitenskap gir bachelorstudentene sine undervisningsplaner ved semesterstart, noe som studentene deres har vært svært fornøyde med. Undervisningsplanene gir studentene gode muligheter til å foreberede seg til undervisningen. Likevel gir studentene tilbakemeldinger om at de sjelden eller aldri leser pensum i forkant av undervisningen. Instituttet håper at færre hjemmeoppgaver vil føre til økt fokus på forelesningene og forberedelsene.
- Programstyret for bachelor i statsvitenskap rapporterer at studentene i programevalueringen har gitt uttrykk for at de ønsker seminarundervisning med mindre vekt på diskusjoner og samtaler og mer vekt på forelesningsstruktur. For at en seminarform med diskusjoner og samtaler skal bli vellykket, må studentene være forberedt til undervisningen i mye større grad enn ved forelesninger. Studentevalueringer ved SV-fakultetet har fokus på studentenes egeninnsats i studiet, og svært mange funn går ut på at studentene ikke forbereder seg til undervisningen. Med denne bakgrunnen er studentenes ønske om mindre diskusjoner og samtaler forståelig, men også bekymringsfull fordi studentene antagelig foretrekker endringer i undervisningsform framfor endringer i studieatferd og studieinnsats. Ønsket om flere innleveringer kan tyde på at studentene er lite i stand til å strukturere sin egen studieinnsats, og at den jevne studieinnsatsen er betinget av ytre press i form av obligatoriske innleveringer og arbeidskrav. Programstyret for bachelor i statsvitenskap viser til studentevalueringer der studentene som har fulgt seminarundervisningen gir uttrykk for høyt læringsutbytte. Institutt for statsvitenskap vil drøfte hvorvidt de skal gjøre deltakelse i seminarundervisningen obligatorisk, eventuelt innføre seminardeltakelse som et arbeidskrav på emnet.
- Programstyret for bachelor i historie rapporterer om for dårlig oppmøte på introduksjonsemnet i historie. Programstyret drøfter om det bør iverksettes tiltak for å få studentene til å delta på undervisningsaktiviteter. Fagmiljøet mener at studentene leser for lite pensum og det viser seg på eksamensbesvarelsene. Flere studenter har tatt til ordet for å innføre obligatorisk oppmøte til undervisning. Andre tilbakemeldinger går ut på at studenter vil ha tilgang til undervisningsmaterialet slik at de ikke trenger å delta i undervisningsaktivitetene. Fagmiljøet ved historie mener det er uaktuelt å legge til rette for at studentene ikke skal delta i undervisningen og i studentaktiviteter, og vil i stedet iverksette tiltak for å få flere til å delta ved å innføre krav om studentinnlegg/obligatorisk oppmøte på flere av emnene på 1000-nivå.

⁵ SV-fakultetets undervisningsstrategi, se avsnitt om ”Overordnede mål”.

- Programstyret for bachelor i statsvitenskap drøfter også studentenes ønske om å få forelesningsnotatene lagt ut på nett i forkant av undervisningen. Enkelte studenter tilkjennegir at de ved å hente ut notatene på nettet får tilgang til et undervisningsopplegg uten å måtte følge undervisningen. Problemstillingen er ikke ny, og vi ser at stadig flere studenter enn ønsker en slik mulighet. I fjorårets fakultetsrapport oppfordret fakultetet fagmiljøene til å drøfte problemstillingen på et prinsipielt nivå før man uten videre går med på en slik ordning. Det er svært viktig studentene ikke læres opp til å tro at formidling av fag kan erstattes av forelesningsnotater lagt ut på nett. Fagmiljøet ved statsvitenskap har diskutert ordningen og følgende tiltak rapporteres: "Instituttet oppfordrer studentene til å ta mer ansvar for egen læring, møte opp på forelesninger og annen undervisning."

Det er ikke tvil om at obligatoriske aktiviteter bidrar til å øke deltakelsen i undervisningen. Fagmiljø som iverksetter obligatoriske aktiviteter rapporterer om økt deltakelse, og eksempelvis har deltakelsen i seminarundervisningen økt blant sosiologistudentene etter at det ble innført obligatorisk arbeidskrav i seminarundervisningen. Institutt for arkeologi praktiserer frammøteprotokoll og kommuniserer til studentene at undervisningsdeltakelse er obligatorisk. Programstyret for arkeologi rapporterer ikke om dårlig oppmøte til undervisningen, og heller ikke om problemer med gjennomstrømming. Det er svært interessant at arkeologistudiet ikke har mange av de samme problemene som andre studier. Oppbyggingen av bachelorstudiet synes ikke å skille seg ut nevneverdig fra andre bachelorprogram med unntak av et sommersemester der studentene gjennomfører feltarbeid.

Undervisningsmetodene ved bachelorstudiet i arkeologi er varierte og består av forelesninger, seminarer, prosjektarbeid, workshops og utstrakt bruk av ClassFronter. Eksamensformen som dominerer i arkeologiemnene er mappeevaluering og essayskrivning, og i tillegg er det muntlig eksamener på enkelte emner. Studentene får altså en svært bred læringsplattform og de varierte undervisningsmetodene må nødvendigvis være til stor fordel for studentene.

Det synes uunngåelig å drøfte innføring av obligatoriske aktiviteter i undervisningen på svært mange program. Ulempen med obligatoriske aktiviteter er at studenter som har bosted andre steder kan få problemer med å delta i undervisningen og at vi av denne grunn kan miste noen studenter. Per i dag har de fleste emner ikke obligatoriske arbeidskrav som binder studentene til lærestedet. Fakultetet kjenner til flere eksempler på at studenter som tar emne uten å følge undervisningen har større problemer med å tilegne seg pensum enn studenter som er på lærestedet.

Fakultetet ser at det tvinger seg fram flere ordninger der undervisningen blir obligatorisk. Læringen først og fremst bør foregå på lærestedet. Vi vil imidlertid understreke at Studentstyret ved UiT er imot at det skal innføres obligatorisk oppmøte på undervisningen.⁶ Fakultetet er positiv til at flere fagmiljø prøver ut ordninger der studenter tvinges til å delta i undervisningsaktiviteter. Det store studietilbudet av etter- og videreutdanningsstudier ivaretar langt på vei studenter som er i jobb på dagtid eller som av andre grunner ikke kan være tilstede regelmessig på campus.

Tiltak: Fakultetet oppfordrer fagmiljøene til å innføre flere obligatoriske aktiviteter knyttet til undervisningen. Videre vil vi anbefale at det tas i bruk varierte undervisningsmetoder.

Vurderingsformer

I fjor problematiserte fakultetet *måten* mappevurdering har vært forsøkt innført på. Prodekan for undervisning arbeider med å kartlegge bruken av mappevurdering for hele UiT.

⁶ Jamfør Studentstyrets behandling av Udanningsmeldinga for studieåret 2004/2005.

Fakultetet har mottatt tilbakemeldinger fra flere fagmiljø som viser til gode erfaringer med bruken av mappevurdering, eksempelvis rapporterer Programstyret for planlegging og lokalsamfunnsforskning at eksamensresultatene for studiet SAMPLAN er bedret etter innføring av mappevurdering. EVU-studiet Geografiske informasjonssystemer viser til gode resultater fra bruk av mappevurdering, og trekker spesielt fram at det blir god sammenheng mellom læring og praksis ved bruk av mappevurdering. Også fagmiljøet ved arkeologi trekker fram at de har gode erfaringer fra bruk av mappevurdering

”Eksamen er kjent for å styre studentenes studieatferd. Det sies at mange studenter ikke studerer, de finner bare frem til strategier for å stå til eksamen. Intensjonene i Kvalitetsreformen vært å komme bort fra ensidig vekt på sluttevaluering og mer vekt på formativ vurdering/undervisvurdering for å støtte opp om læringsprosessen. Det betyr å legge mer vekt på veiledning. Prioritering av formativ vurdering vil for de fleste være både nytt (med unntak av masteroppgavene) og krevende. Skal den vitenskapelig ansatte ha ansvar for all tilbakemelding, kan dette bli en vanskelig ordning å praktisere over tid. Et mulig skifte av fokus fra vurdering **av** læring til vurdering **for** læring betyr å aktivisere studentene i vurderingen som skjer i undervisningskonteksten. Studenten mottar veiledning/respons fra lærer og medstudenter med det siktemål å forbedre sine arbeid, utvikle sin faglige forståelse osv.

Summativ vurdering eller slutteksamen kan skje på flere og alternative måter. Fakultetet bør prøve ut eksamen av ulik varighet, med eller uten hjelpemidler, individuell eksamen eller gruppeeksamen med mer. SV-fakultetet oppfordret i fakultetsrapporten for 2004-2005 til bruk av eksterne sensor i samsvar med eksamensforskriftens § 37 a). Dette ble gjort for å sikre lik bruk av det nye karaktersystemet.”⁷

Undervisningsstrategien inneholder følgende tiltakspunkter som omhandler vurdering:

Tiltak:

- Alle institutt skal utvikle en plan for og ha forsøk med alternative arbeids- og vurderingsmåter. Det kan være utprøving av for eksempel: arbeidsplikt, problembasert læring, egenvurdering og medstudentvurdering, mappevurdering, kontinuerlig vurdering. Når eksamensform bestemmes, vil faglige hensyn alltid komme først, selv om økonomi også vil spille en rolle. Det er et mål å komme frem til eksamensformer som fremstår som en integrert del av læringsprosessen.
- Alle institutt skal prøve ut og vurdere alle de fire ordninger av ekstern sensor som foreslås i eksamensforskriftens § 37: a) ekstern sensor deltar i vurdering av eksamensbesvarelser fra alle kandidatene b) ekstern sensor deltar i utformingen av eksamensoppgaver og sensorveiledning c) ekstern sensor foretar kontroll av intern sensors vurdering av et tilfeldig utvalg kandidater d) eksterne sensorer foretar en samlet vurdering av alle vurderingsordningene som inngår i studieplanen/faget.

IKT og fleksible læringsformer

Høsten 2005 gjennomførte Institutt for filosofi nettbasert ex. phil. ved bruk av ClassFronter. Evaluering av studiet viser til svært gode resultater. Læringsutbyttet er omtrent det samme på den nettbaserte som for den ordinære Tromsøvarianten. Instituttet ønsker å utvikle et liknende tilbud for ex. fac. Programstyret mener det er viktig at studentene får kjenneskap til ClassFronter tidlig i studiet, og at det derfor bør inn i den ordinære ex. phil.-undervisninga. Programstyret anbefaler at de ansatte ved Institutt for filosofi får skolering i bruken av ClassFronter.

⁷ SV-fakultetets undervisningsstrategi, se avsnitt om ”Læringsaktiviteter og vurdering”.

Studenter ved PPU-studiet har gitt tilbakemeldinger om manglende bruk av elektroniske læringsplattformer. Det er en svakhet i utdanningen fordi elektroniske læringsplattformer vil være relevant i utøvelsen av læreryrket. Også studentene ved bachelorprogrammet i statsvitenskap oppfordrer instituttet/fakultetet til å ta i bruk ClassFronter.

En av faglærerene ved et bacheloremne i sosialantropologi foreslår å ta i bruk IKT-baserte undervisningsmetoder, som eksempelvis læringsmetodene fra Textpraxis som ble utviklet av Anniken Greve og Rolf Gaasland ved Det humanistiske fakultet. Metoden har tatt utgangspunkt i Kvalitetsreformens oppfordringer:

1. Oppfordringen om å bruke mer tid sammen med studentene
2. Oppfordringen om å bruke IKT i undervisningen

Metoden går blant annet ut på å lære studentene å analysere tekster, og å lage egen kunnskapsbank. Mer informasjon om Textpraxis finnes på følgende nettside:

http://textpraxis.uit.no/om_textpraxis

Fagmiljøet rundt Textpraxis har gode erfaringer med denne undervisningsmetoden som de fikk Utdannings- og forskningsdepartementets utdanningskvalitetspris (delt 2. plass) for i 2005. Fakultetet synes det ville være svært spennende om flere fagmiljøer ved SV-fakultetet forsøkte å gjennomføre IKT-basert undervisningsmetode slik faglæreren ved ISA foreslår. Selv om videreutviklingen av denne metoden ikke vil bli realisert ved Det humanistiske fakultet, er det mulig å høste av erfaringene til Gaasland og Greve for å ta i bruk flere IKT-baserte undervisningsmetoder ved vårt fakultet.

Studentene har lenge etterlyst mer bruk av elektroniske læringsplattformer, og det god grunn til å tro at forespørslene vil øke betraktelig i framtida. Svært mange av morgendagens studenter erfarer allerede på ungdomsskolenivå utstrakt bruk av elektroniske verktøy i undervisningen. Det samme gjelder for elever i den videregående skolen. Et av de fem overordnede kompetansemålene for Kunnskapsløftet er at elevene allerede fra 2. skoleår skal beherske digitale læringsverktøy. Det er altså helt i tråd med utviklingen som har funnet sted i resten av utdanningssektoren at studentene bør ta i bruk elektroniske læringsplattformer i første semester slik Programstyret for filosofi anbefaler.

IKT som infrastruktur og læringsverktøy

”Nettbasert læring er et samlebegrep som skal dekke flere typer aktiviteter på (Inter-) nett. Utgangspunktet er at nettbaserte verktøy skal virke læringsfremmende og læringsstøttende. Nettet brukes til informasjon, distribusjon og kommunikasjon. Det stilles i nettbaserte studieopplegg større krav til skriftlighet, noe mange oppfatter som krevende og belastende. På den annen side forteller forskning om skrive og læring at dette i stor grad kan være med på å gi studentene et større faglig utbytte. Det må også understrekes at behovet for å utvikle studentenes evne til kildekritikk, forsterkes parallelt med større nettbruk.

Tekst og nett har skapt nye forutsetninger for språkutøvelse, og det snakkes både om ”literacy” og ”web-literacy”. Det første forstås som språkevne i forhold til å lese, skrive og kommunisere, mens det andre er knyttet til språkhandlinger som foregår via nettet og som anses som kvalitativt annerledes. Dagens tenåringer vokser opp med både avansert teknologi, sofistikerte mobiltelefoner og erfaringer med å lage multimediale presentasjoner. På universitetet bør de tilbys muligheter for å utnytte denne kyndigheten både i læringsprosesser, i kompetanseoppbygging og i perspektivet om livslang læring. Elektroniske mapper som alternativ eksamen gir mulighet til å kombinere tekst, lyd, bilde, film og hyperkoblinger. E-mapper kan også ha en viktig funksjon ut over dette siden de kan utvikles til kompetansemapper som kan brukes i jobbsøking nasjonalt og internasjonalt.”⁸

⁸ SV-fakultetets undervisningsstrategi, se avsnitt om ”IKT som infrastruktur og læringsverktøy”.

Den økte bruken av ClassFronter som vi har i vente vil føre til et betydelig økt behov for opplæring. Opplæringen av i bruken av ClassFronter utføres av U-vett. Vi vet ikke om U-vett har tilstrekkelig med ressurser til å bistå fakultetet i opplæringen, men vi vil ta kontakt med U-vett snarest slik at vi i samarbeid får utarbeidet en plan for hvordan opplæringen av våre ansatte skal foregå.

Tiltak: Arbeidet med digitale læringsplattformer skal intensiveres ved fakultetet. Målet er at dette skal brukes ved alle institutter. Alle institutt skal ha emner som anvender IKT som infrastruktur og læringsverktøy, inkludert forsøk med elektroniske mapper.

Undervisningspersonalet

”For høyere utdanning kan det stilles spørsmål om grad av vitenskapelig standard når det gjelder dokumentasjon av undervisningspraksis og utvikling av pedagogisk kompetanse. For å dokumentere høy vitenskapelig standard på undervisning, kreves flere perspektiver. Vi kan ikke ta for gitt at en dyktig forsker også er en god underviser. Undervisning må vurderes gjennom både teori om undervisning og forskning på praksis. Praksis blir utviklet ved at man kombinerer refleksjon over teori, forskning og dessuten erfaringsbasert kunnskap om undervisning. Alle disse perspektivene bør være til stede for at vi skal kunne snakke om høy vitenskapelig standard i undervisning. Både læring om undervisning og kunnskap om undervisning må demonstreres for at høy vitenskapelig standard skal dokumenteres. Fakultetsledelsen har ansvar for at fagmiljøene får nødvendig faglig pedagogisk støtte til for å forbedre undervisningskvaliteten.”⁹

Følgende tiltakspunkt skisseres i undervisningsstrategien:

Tiltak:

- Fakultetsledelsen har ansvar for at fagmiljøene får nødvendig faglig pedagogisk støtte til for å forbedre undervisningskvaliteten.
- Fakultets- og instituttledelsen skal i samarbeid sørge for at den enkelte kan utvikle sin pedagogiske kompetanse. Utviklingsarbeid kan honoreres med lønnsopprykk.
- SV – fakultetet må ta initiativ til at det både på fakultetet og Universitetet i Tromsø blir utarbeidet klarere retningslinjer for hvordan pedagogisk kompetanse skal vurderes og gi større meritterende verdi enn i dag.
- Dokumentasjon av pedagogisk kompetanse kan skje gjennom Pedagogiske mapper (Teaching portfolios).
- SV-fakultetet vil ta initiativ til systematisk bruk av kollegaveiledning.
- Midlertidig tilsatte, teknisk ansatte og studenter på høyere grad som får undervisningsoppgaver, må få tilbud om pedagogisk skolering.

⁹ SV-fakultetets undervisningsstrategi, se avsnitt om ”Undervisningspersonalet”.

STUDIEPROGRAMKVALITET

Mål: Studieplanen for hvert studieprogram og organiseringen av læringsarbeidet i det enkelte studieprogram skal være lagt opp på en måte som sikrer studentene et godt studietilbud og gode arbeidsvilkår.

Studieprogramprofil

Programstyret for urfolksstudier rapporterer at det vil være en utfordring å opprettholde den internasjonale profilen i studieprogrammet. Kravet fra departementet om at søkere til kvotestipend må komme fra et universitet som har samarbeidsavtale med UiT har ført til en drastisk reduksjon av antallet kvalifiserte søkere som får sin søknad behandlet. Programstyret for urfolksstudiet er svært bekymra for muligheten til å opprettholde en internasjonal gruppe når stipendordninger som kvote og Norad Fellowship Programme snevres og reduseres slik regelverket nå legger opp til. En sammensatt studentgruppe representerer stor verdi for utviklingen av det faglige og sosiale miljøet i tilknytning til studiet. De ulike studentgruppene bidrar med sine ulike bakgrunner og erfaringer til å gjøre faget rikere. Kunnskapen som studentene bringer med seg fra sine respektive hjemland utgjør en unik form for kunnskap som alle i studentgruppen drar fordeler av.

Programstyret for fredsstudiet rapporterer om den samme problemstillingen for sine kvotesøkere. Programstyret påpeker at mangfoldet av studenter er svært viktig for studiets faglige og sosiale dimensjon. Fredssenteret ser at en stor utfordring for senteret for framtida vil være å få i stand samarbeidsavtaler som sikrer at mangfoldet av studenter ivaretas.

Fakultetet ser viktigheten av at UiT legger til rette for bred rekruttering av internasjonale studenter til studietilbudene ved vårt fakultet, og vil bistå fagmiljøene i det videre arbeidet med strategier som er med på å sikre stipendordninger og bred rekruttering.

SV-fakultetets internasjonale program er ikke bygd opp likt. Master i urfolksstudier (MIS) har i liten grad spesialtilpassede emner, men er satt sammen av emner fra ulike fagmiljø (dvs. disiplinære emner). Evalueringer har flere ganger vist manglende sammenheng mellom de ulike emner det undervises i. Undervisningen på de ulike emnene tar for lite hensyn til programmets profil. Programstyret ønsker å identifisere hva som ligger til grunn for dette og forbedre dette. Dette er en problemstilling vi kjenner igjen fra andre tverrfaglige program og som ikke er spesielt for internasjonale program.

Praksis

Programstyret for profesjonsstudiet i psykologi har tidligere rapportert om tilbakemeldinger fra studenter som synes det er for stor avstand mellom teori og praksis de har på klinikker. Dette er også tema i årets programrapport. Fagmiljøet har lenge vært kjent med problemstillingen og har forsøkt å iverksette kvalitetsforbedrende tiltak. Hovedproblemet er at Institutt for psykologi har liten mulighet til påvirke innholdet i praksisen som studentene tilbys på klinikkene. IPS har initiert en sak om opprettelse av egen praksisklinikk for å imøtekomme kravet om bedre integrasjon mellom teori og praksis. I rapporteringsperioden har IPS fått midlertidig tillatelse til å etablere egen praksisklinikk i påvente av forhandlinger med UNN om ny klinikkordning. Studentene har gitt svært gode tilbakemeldinger i evalueringer av praksisen ved den interne klinikken.

Programstyret for bachelor i helseadministrasjon rapporterer at det er igangsatt et arbeid for å få etablert praksisplasser ved helseforetak i Nord-Norge. Dersom en slik ordning blir igangsatt vil det gi studentene ved helseadministrasjon en unik mulighet til få relevant praksis i studietiden. Den helseadministrative utdanningen er spesiell og det eksisterer kun to slike utdanninger i Norge, og da er det ekstra viktig at studentens faglige kompetanse gjøres kjent for arbeidsmarkedet gjennom tiltak som for eksempel praksisplasser.

Internasjonalisering - Utdveksling 2005/2006

Høsten: 40 studenter

Våren: 18 studenter

Totalt: 58 studenter i løpet av det akademiske året 2005/2006

Størstedelen av de som reiser på utveksling er bachelorstudenter. På alle bachelorprogrammene, med unntak av Russlandsstudier, er mulighetene for å reise på utveksling gode. De fleste masterprogrammene har rom for et semesters utvekslingsopphold. Det skyldes derfor ikke mangel på muligheter at ikke flere reiser ut. De som reiser ut er stort sett fornøyde med oppholdet.

Programstyret for russlandsstudier arbeider for at det skal etableres utvekslingsmuligheter i Russland. Utfordringene for dette studieprogrammet består blant annet i språkproblemene som studentene møter når de skal på utveksling til Russland. Det finnes ikke engelskspråklige emnetilbud ved de institusjonene som vi samarbeider med i tilknytning til dette studiet, og våre studenter på bachelornivå har for dårlige kunnskaper i russisk språk til å avlegge eksamen på russisk.

Studentene har et mangfold av avtaler å velge mellom og utvekslingsopphold innpasses både som frie støtteemner og som fordypning innenfor programmet. Dette innebærer ofte at et utvekslingsopphold krever individuell saksbehandling og faglig vurdering, siden ingen studenter har gjort samme valg tidligere. Med noen unntak har ikke instituttene utarbeidet vurderinger eller anbefalinger av kurs og emnekombinasjoner ved utenlandske utdanningsinstitusjoner. Det virker som det generelt er lite faglig samarbeid/kontakt over landegrensene.

Det er ikke gjort noe systematisk undersøkelse, men et inntrykk er at mange studenter reiser uavhengig av faglige avtaler, de er opptatte av språk og land, ikke av det faglige tilbudet dit de drar. Kanskje er dette en refleksjon av at det ved mange institutter i liten grad fokuseres på hva fagmiljøer utlandet kan tilby.

Det er store forskjeller på hvor mange som reiser på utveksling ved de ulike bachelorprogrammene ved fakultetet, selv om en tar høyde for at noen programmer har få studenter.

Det universitetet som tiltrekker flest studenter er University of California, Berkeley.

Studiepoeng avlagt i utlandet er ikke registrert på flere av studentene som var på utveksling høsten 2005. I noen tilfeller kan det skyldes at studenten også var på utveksling våren 2006 og har enda ikke rukket å søke om innpassing. I andre tilfeller kan det bety at studentene tror at innpassing skjer automatisk eller at de ikke ønsker å bruke utvekslingsoppholdet i graden sin. Men det er likevel i deres interesse at studiepoeng avlagt i utlandet blir registrert, selv om de ikke blir innpasset i graden.

HØSTEN 2005:

Bilaterale avtaler

UC Berkeley

Statsvitenskap/Organisasjon og ledelse: 5 BA- studenter. 4 MA- studenter.

Psykologi: 2 BA-studenter

MPCT: 2 studenter

Filosofi: 1 MA-student

Andre bilaterale avtaler:

Psykologi: 3 BA-studenter.

Sosialantropologi: 1 BA-student

Erasmus, Nordplus, North to North:

Sosialantropologi: 5 BA-studenter

Statsvitenskap: 2 BA-studenter, 2 MA-studenter.

Psykologi: 1 BA-student, 3 profesjonsstudenter

Sosiologi: 2 BA-studenter

Arkeologi: 1 BA, 1 MA-student

Helseadministrasjon: 1 BA-student,

Historie: 1 MA-student,

Pedagogikk: 1 BA-student

Planlegging: 1 BA-student

Religion: 1 MA-student

VÅREN 2006:

Bilaterale avtaler:

UC Berkeley

Statsvitenskap: 6 BA-studenter, 1 MA-student

MPCT: 1 student

Helseadministrasjon: 1 student.

Erasmus, Nordplus, North to North:

Sosialantropologi: 4 BA-studentar

Historie: 1 BA-student, 2 MA-studentar

Psykologi: 1 profesjonsstudent

Sosiologi: 1 BA-student.

Tiltak: Internasjonal koordinator skal årlig innen 10. september rapportere til programstyrene om status for utveksling.

Studieinnsats

Mål: Studentene skal ha en studieinnsats som gjør dem i stand til å oppnå de faglige læringsmålene på emner og program innenfor normert studietid.

Overdimensjonerte emner

Programstyret for arkeologi tok i fjor opp diskusjonen om hvorvidt ex. phil. og ex. fac. er overdimensjonert i arbeidsomfang som 10 poengs emner. I fjor behandlet Studieutvalget en sak om hvorvidt ex. phil. var overdimensjonert. Det ble verken gjort noe vedtak på endring av arbeidsomfang eller gitt noen anbefaling om redusert arbeidsomfang på emnet. I årets programstyrerapport fra arkeologi tas problematikken opp på nytt. Det samme gjør programstyret for filosofi, som viser til at ved UiO og UiB er timeantallet økt på ex. phil. med forbedret resultat. Programstyret for filosofi peker på at økt timeantall ikke nødvendigvis er et uttrykk for økt arbeidsmengde for studentene.

Programstyret for filosofi reiser en svært interessant diskusjon om studentenes studieinnsats.

Evaluerings av Kvalitetsreformen¹⁰ viser til at studentenes totale arbeidsinnsats ikke øker selv om Kvalitetsreformen generelt sett har ført til flere seminarer og flere oppgaveinnleveringer.¹¹ Det finnes imidlertid ingen funn ifølge evalueringsrapporten, som kan vise til at redusert tid til undervisning fører til økt tid på selvstudier.

Ettersom fagmiljøet ved arkeologi rapporterer at ex. phil. kan være overdimensjonert, har vi ønsket å se finne ut om det er noe som kan tyde på at bachelorstudentene i arkeologi har en uforholdsmessig stor studieinnsats.

Følgende spørsmål ble stilt til alle som svarte på Studentundersøkelse SVF, og vi har i tabellen nedenfor hentet ut data som kun gjelder for bachelorstudentene i arkeologi.

”Hvor mye tid bruker du på studiet i snitt? Ta med tiden du bruker på forelesning, seminar, kollokvie, selvstudium, oppgaveskriving o.l.”

Bachelorstudenter i arkeologi	Prosent	Antall
Opptil 10 timer per uke	15,4 %	2
11-20 timer per uke	61,5 %	8
21-30 timer per uke	23,1 %	3
31-40 timer per uke	0 %	0
Mer enn 40 timer per uke	0 %	0
Totalt	100%	13

(Studentundersøkelse SVF)

Tallene for bachelorstudentene i arkeologi inkluderer ikke førstesemesterstudentene på programmet. Ingen førstesemesterstudenter på arkeologi svarte på undersøkelsen.

Studieinnsatsen blant studentene på bachelorprogrammet i arkeologi kan ikke sies å være svært høyt på bakgrunn av disse dataene. Vi vet ikke med sikkerhet om det er de mest aktive studentene som har svart, men vi har god grunn til å tro det for alle disse respondenter har svart at de følger undervisning ”ofte” (15,4%) eller ”som regel alltid” (84,6%). Det er en svært god frammøteprosent, og ettersom majoriteten av disse studentene har en studieinnsats på 11-20 timer i uken, kan det være at studentene legger liten tid i studiene utenom undervisningsaktivitetene. Det er interessant at bachelorstudentene i arkeologi ifølge disse tallene har relativt lavt studieinnsats samtidig som programstyret rapporterer at de har god gjennomstrømming.

Dersom arbeidsomfanget er for stort på ex. phil. og ex. fac. burde det kunne gjenspeiles i den totale studieinnsatsen til alle våre bachelorstudenter i førstesemester.

Total studieinnsats for førstesemesterstudenter ved SVF	Prosent	Antall
Opptil 10 timer per uke	12,3 %	9
11-20 timer per uke	21,9 %	16
21-30 timer per uke	41,1 %	30
31-40 timer per uke	17,8 %	13
Mer enn 40 timer per uke	6,8 %	5
Totalt	100 %	73

(Studentundersøkelse SVF)

Majoriteten av våre bachelorstudenter har en studieinnsats i snitt på 21-30 timer per uke, og for en fulltidsstudent er dette ikke å betrakte som en usedvanlig høy studieinnsats. For fulltidsstudenter vil et snitt på 31-40 timer per uke være som forventet. Også her må vi betrakte disse studentene som såkalt aktive studenter: 89,3% svarte at de deltar ”ofte” (16%) eller ”som regel alltid” (73,3%) på undervisning. Gitt den relativt lave studieinnsatsen og at en del av førstesemesterstudiet innebærer obligatorisk deltakelse på seminar, kan det se ut som studentene bruker liten tid på selvstudium.

¹⁰ På oppdrag fra Forskningsrådet har NIFU STEP og Rokkansenteret gjennomført en evaluering av Kvalitetsreformen. Det foreligger en foreløpig rapport som er publisert på Forskningsrådets hjemmeside. Den endelige rapporten vil være klar tidlig i 2007.

¹¹ Jamfør Elisabeth Hovdehaugen og Per Olav Aamodt: Studiefrafall og studiestabilitet, s. 63-64.

Fakultetet har liten grunn til å tro at studentene bruker uforholdsmessig mye tid på ex. phil.. Vi har nylig gjennomført en evaluering av ex. phil.-studiet (heretter kalt Evaluering ex. phil.) hvor vi blant annet spurte om tidsbruk. Undersøkelsen ble sendt til alle studenter registrert på Tromsøvarianten, og tallene gjelder altså ikke bare for studenter som har sin programtilhørighet på SV-fakultetet, men for hele UiT. Tallene i tabellen under viser svarene til programstudentene, enkeltemnestudentene er holdt utenfor.

”Hvor mye tid bruker du i snitt på ex. phil.-studiet?”

Programstudenter (alle UiT)	Prosent	Antall
0-5 timer per uke	45,7 %	75
6-10 timer per uke	43,3 %	71
11-15 timer per uke	8,5 %	14
Mer enn 15 timer per uke	2,4 %	4
Totalt	100%	164

(Evaluering Ex. phil.)

89% av programstudentene oppgir å bruke 10 timer per uke eller mindre på Ex. phil.-studiet, og så mye som 45,7% bruker kun opptil 5 timer per uke. 10,9% oppgir å bruke mer enn 10 timer i uken. Tallene gir liten grunn til å tro at studentene bruker uforholdsmessig mye tid på ex. phil.-studiet, men det kan likevel være at studentene bruker mer tid på dette emnet enn de gjør på de andre emnene som inngår i programmet de går på.

I evalueringen av ex. phil. spurte vi også studentene om deres totale studieinnsats:

”Hvor mye tid bruker du på studiene totalt? Ta med tiden du bruker på forelesning, seminar, kollokvie, selvstudium etc. Tid du bruker på lunsjpauser og lignende skal ikke tas med.”

Programstudenter (alle UiT)	Prosent	Antall
Opptil 10 timer i uken	17,7 %	29
Opptil 20 timer i uken	26,2 %	43
Opptil 30 timer i uken	39 %	64
Opptil 40 timer i uken eller mer	17,1 %	28
Totalt	100%	164

(Evaluering Ex. phil.)

82,9% oppgir å bruke 30 timer per uke eller mindre på studiene totalt sett. Dersom den forventede tidsbruken skal gjenspeile en normalarbeidsuke, må konklusjonen fra denne undersøkelsen være at også majoriteten av førstesemesterstudentene (hele UiT) bruker for liten tid på studiene.

SV-fakultetet slutter seg til Programtyret for filosofi som ikke ønsker å redusere omfanget av undervisningsaktivitetene på ex. phil. Det er mulig at studentene bruker mer tid på dette emnet enn de andre emnene de tar, men løsningen synes ikke være å redusere undervisningsaktiviteten på ex. phil., men i stedet å øke undervisningsaktivitetene på andre emner i førstesemesterstudiet slik at studentenes totale studieinnsats øker. I tillegg vil det være svært viktig at førstesemesterstudentene blir fortalt viktigheten av gode studievaner og jevn arbeidsinnsats¹².

¹² På fakultetets velkomstmøte for nye studenter på lavere grad holdt Dekan tale til studentene om studentlivet. I talen ble det understreket hvor viktig det er å være aktiv i studiet, delta på undervisning og være tilstede på campus, og at vi forventer at studentenes studieinnsats er tilnærmet en normalarbeidsuke.

Generelle funn om studieinnsats

Bachelorstudenter ved SVF	Prosent	Antall
Opptil 10 timer per uke	12,0 %	17
11-20 timer per uke	35,9 %	51
21-30 timer per uke	31,0 %	44
31-40 timer per uke	16,9 %	24
Mer enn 40 timer per uke	4,2 %	6
Totalt	100%	142

(Studentundersøkelse SVF)

Alle studenter ved SVF	Prosent	Antall
Opptil 10 timer per uke	13,0 %	51
11-20 timer per uke	24,9 %	98
21-30 timer per uke	37,7 %	148
31-40 timer per uke	20,6 %	81
Mer enn 40 timer per uke	3,8 %	15
Totalt	100%	393

(Studentundersøkelse SVF)

Vi forventer at studentenes totale arbeidsinnsats skal gjenspeile en normalarbeidsuke. Tallene i tabellen til venstre viser at av bachelorstudentene er det kun 21,1% som bruker tilnærmet normal arbeidstid eller mer. De øvrige, 78,9% bruker altså mindre tid på studiene. Tallene for alle studentene i tabellen til høyre viser til en litt bedre studieinnsats, 24,4% oppgir å bruke tilnærmet normal arbeidstid eller mer på studiene.

Vi har grunn til å tro at de reelle tallene er lavere enn denne undersøkelsen viser. Vi tror at majoriteten av de som har besvart undersøkelsen kan betegnes som de aktive studentene fordi overraskende mange oppgir å delta på undervisning: 85,3% oppgir at de "ofte" eller "som regel alltid" alltid deltar på undervisning. Tilbakemeldinger fra mange fagmiljø og studenter viser til en annen tendens, nemlig at mange studenter uteblir fra undervisningen. Av den grunn tror vi at studieinnsatsen for alle studentene er lavere enn det som framkommer i disse tallene.

Den lave studieinnsatsen bør være et tema i alle fagmiljø som opplever lavt oppmøte til undervisning. Det er svært viktig at studentene blir fortalt hva som forventes av innsats ved starten av studiet og underveis. Programstyret for profesjonsstudiet i psykologi rapporterer at flere studenter oppgir å bruke mindre enn 37 timer i snitt per uke, og mange oppgir at undervisning kolliderer med inntektsgivende arbeid. Programstyret synes det er en bekymringsfull utvikling og har som mål å tydeliggjøre overfor studentene hva som forventes av studieinnsats. Programstyret for bachelor i sosialantropologi rapporterer at studentene har gitt tilbakemeldinger om for stor arbeidsbyrde i programmet. Men majoriteten av studentene oppgir at de bruker i snitt 20 timer i uken på studiene, og fagmiljøet ved Institutt for sosialantropologi mener det er uaktuelt å redusere på arbeidsmengden.

Tallene fra Studentundersøkelse SVF tyder på at det er for stor avstand mellom studentenes studieinnsats og forventet studieinnsats. I Programstyrerapporten for bachelor i historie framgår det at studentene i programevaluering har fremmet ønske om mer undervisning, flere krav om framlegg eller andre arbeidskrav. Studentene ser i stor grad ut til å knytte studieinnsats til undervisningsrelaterte aktiviteter og de ønsker et studieløp med forpliktende aktiviteter knyttet til læringen.

Det er ikke gitt at høyt tidsbruk på studiene alene fører til bedre gjennomstrømming og bedre resultat, men vi må anta at studieinnsats til en viss grad må kunne gjenspeiles i studentenes faglige prestasjoner. Karaktergivningen ved fakultetet omtales senere i rapporten. Det er likevel verdt å nevne at karakterfordelingen ved fakultetet ikke gjenspeiler spesielt dårlige prestasjoner.

Tiltak: SV-fakultetet oppfordrer alle fagmiljø til å bli tydeligere overfor studentene på hva som forventes av studieinnsats. Studentene må fra starten av studiet få innarbeidet gode studievaner og jevn arbeidsinnsats.

RESULTATKVALITET

Mål:

SV-fakultetet arbeider for at flest mulig studenter skal oppnå faglig gode resultater og kunne gjennomføre studiene innenfor normert studietid.

Gjennomstrømming

Våre fagmiljø har svært ulik problemstilling når det gjelder gjennomstrømming: På den ene siden har vi profesjonsstudiet i psykologi-, arkeologi- og PPU-studiet som har svært god gjennomstrømming, og på den andre siden har vi de fleste andre som rapporterer om for dårlig gjennomstrømming, og det gjelder særlig på masternivå.

Formalisering plikter og rettigheter

Mange av årets programstyrerapporter problematiserer den lave gjennomstrømmingen på masternivå, og med ett unntak, sees tiltakene i sammenheng med plikter og rettigheter i veiledningssituasjonen. I det følgende vil vi gi noen eksempler på hva våre fagmiljø skisserer av problemstilling og tiltak:

Programstyret for masterstudiet i filosofi rapporterer om lav gjennomføring på masterstudiet. Programstyret ber instituttet fokusere på veilederforholdet, og skisserer et mer forpliktende løp for både student og veileder innenfor normert tid.

Studentene ved Institutt for planlegging og lokalsamfunnsforskning ønsker mer formalisert opplegg med veileder. Slik det er nå er det tilfeldig og personavhengig.

Programstyret for urfolksstudiet rapporterer at altfor få studenter gjennomfører på normert tid. Programstyret vil kartlegge årsaken(e) til problemet. Programstyret for fredsstudiet rapporterer at studentene, og særlig de nordiske, har problemer med å gjennomføre skriving av masteroppgave innenfor normert studietid.

I rapporteringsåret ble det gjennomført en undersøkelse blant masterstudentene i sosiologi. Hensikten med undersøkelsen var å kartlegge hvordan studentene vurderte veiledningssituasjonen. En del av studentene ga tilbakemeldinger om at veiledningssituasjonen opplevdes som uklar og lite tilfredsstillende. Institutt for sosiologi vil på bakgrunn av funnene utarbeide retningslinjer for veiledning. I tillegg vil studieplanen for masterstudiet tydeliggjøres mer på forhold som gjelder frister, veiledning og skriving av masteroppgaven.

Programstyrene for master i statsvitenskap og organisasjon og ledelse rapporterer at det er knyttet størst problemer til skriving av masteroppgaven i forbindelse med gjennomstrømming. Det er behov for veiledningskontrakter der studentens og veilederens plikter og rettigheter framkommer. Programrapporten skisserer flere mulige tiltak for å bedre gjennomstrømmingen

- frist for innlevering av prosjektskisse til godkjenning i 2. semester
- oppnevne veileder i 2. semester
- revurdere undervisningen i metode: bedre tilpasning til den type oppgave som studentene skriver
- større belønning av veiledere som får kandidatene igjennom på normert tid. Beløp endres fra kr 7 000,- til kr 10 000,-. Beløp endres fra kr 7 000,- til kr 0,- for kandidater som ikke fullfører på normert tid.
- Instituttet har opprettet et fag- og veiledningsseminar for å bedre framdriften.

Programstyret for master i religion rapporterer at studentene bruker for lang tid på masteroppgaven, og tror det kan være et etterslep fra hovedfag. Programstyret ønsker at veileder skal være aktivt med å definere mål og delmål i skrivearbeidet. Programstyret

foreslår at veiledningstimene fordeles tidlig og at det etableres tydelige mål for skriveprosessen for hver veiledningstime.

Programstyret for sosialantropologi rapporterer at utfordringen ligger i å få studentene til å skrive masteroppgaven i henhold til normert tid. Fagmiljøet har iverksatt følgende tiltak i rapporteringsåret for å bedre gjennomstrømmingen på masternivå:

- strammere struktur i forholdet mellom veileder og student
- innføring av pliktige veiledningstreff
- retningslinjer og begrensninger for endring av prosjekt etter opptak til programmet
- arbeidskrav om innlevering av utkast av masteroppgaven én måned før endelig innleveringsfrist
- obligatorisk deltakelse på skriveseminar i studentenes 3. semester

Gjennomføringen er også lav ved masterstudiet i pedagogikk, men Programstyret for masterprogrammet i pedagogikk problematiserer ikke gjennomføringen i like stor grad som de andre programstyrene. Programstyret vil rekruttere nye studenter på masterprogrammet i pedagogikk til å delta i forskningsprosjekt som ledes av fagmiljøets vitenskapelige ansatte for å bedre gjennomstrømming blant masterstudentene. Utover dette tiltaket rapporteres eller drøftes ikke veiledersituasjonen i programstyrerapporten for master i pedagogikk. I den delen av programstyrerapporten som omhandler karakterfordeling kommenterer programstyret for pedagogikk den lave forekomsten av karakterene E og F, og skriver at god veiledning sikrer at nesten ingen får disse karakterene. Det kan tolkes dit hen at studentene i samråd med veileder bruker lang tid på masterstudiet for å oppnå gode karakterer. Programstyret for statsvitenskap hevder i sin rapport at et av de viktigste suksesskriteriene for et fagmiljø nettopp er å kunne få studentene igjennom studiene på normert tid. Holdningen som programstyret for statsvitenskap gir uttrykk for er i overensstemmelse med en av de viktigste intensjonene med Kvalitetsreformen og samsvarer med fakultetets mål for alle studieprogram. Fakultetet ber Programstyret for masterstudiet i pedagogikk om å gjennomgå en grundig evaluering av veiledningspraksisen ved instituttet med start i inneværende studieår. Veiledningspraksisen skal gjenspeile at det er fullt mulig for studentene å gjennomføre på normert tid. Det er ikke et mål at studentene skal oppnå best mulige karakterer hvis det går på bekostning av gjennomføring. Målet er at studentene skal kunne tilegne seg de faglige læringsmålene innenfor normert studietid.

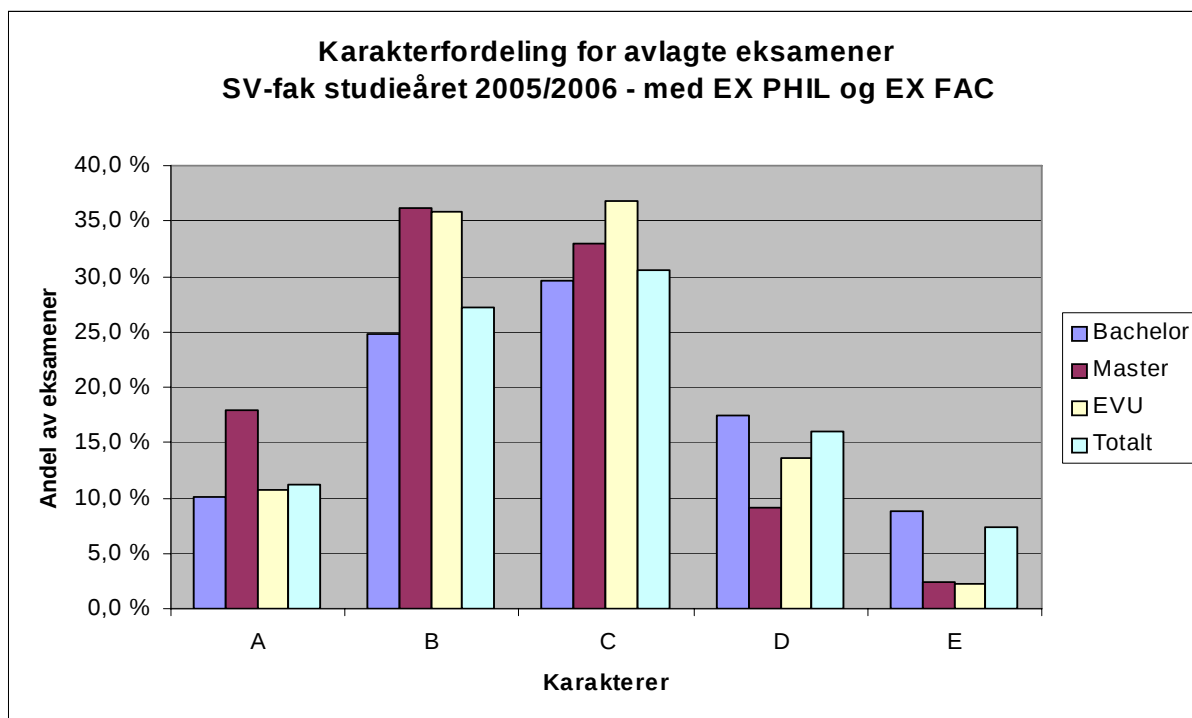
Fagmiljøet ved PPU-studiet refererer til en studentavtale som skal sikre at hver enkelt student får relevant faglig oppfølging gjennom studiet. Studentavtalen er en presisering av IPLU's forpliktelser overfor studentene og studentenes ansvar for egen læring, som gruppe og som individer. Fakultetet synes det er svært positivt at majoriteten av våre fagmiljø foreslår konkrete tiltak for å forbedre gjennomføringsevnen, og det er spesielt masteroppgaven som representerer størst problemer. Ved å formalisere veiledersituasjonen, slik nevnt i eksemplene overfor, blir det større fokus på progresjon i studiet både blant studenter og ansatte som er involvert i studiet. Formaliseringen av veilederforholdet er et skritt i riktig retning. Men det er ikke tvil om at det vil bli spennende å følge med på gjennomføringsstatistikken ved Institutt for statsvitenskap etter at de økonomiske tiltakene er iverksatt.

Tiltak:

- Fakultetet ber alle fagmiljø som forvalter masterstudier å ha et særskilt fokus på gjennomføringen på masteroppgaven ved å formalisere plikter og rettigheter i veiledningssituasjonen.
- Studentens og veileders plikter og rettigheter skal være tilgjengelig på nettsidene.
- Veilederpraksis skal gjenspeile normert studietid. Det anbefales å rette et særlig fokus på veiledningspraksis i lærermøter, i evaluering av studiene og i styrende organer.
- Iverksetting av tiltaket skal gjennomføres senest innen utgangen av våren 2007.

Karakterfordeling

SV-fak	A	B	C	D	E	F
Bachelor	10,0 %	24,8 %	29,6 %	17,5 %	8,8 %	9,3 %
Master	17,9 %	36,1 %	33,0 %	9,1 %	2,4 %	1,5 %
EVU	10,7 %	35,8 %	36,8 %	13,7 %	2,3 %	0,9 %
Totalt	11,2 %	27,1 %	30,5 %	16,0 %	7,4 %	7,6 %

Bachelor	n=	5442
Master	n=	991
EVU	n=	431
Totalt	n=	6864

Karakterstatistikken for hele SV-fakultetet for rapporteringsåret er nesten identisk i forhold til i fjor. På master og EVU ser vi at det er en relativt stor bruk av karakteren B i. Mange fagmiljø er svært opptatte av at det er urimelig å sammenligne karakterfordelingen på bachelor- og masternivå siden det er ulike opptakskriterier. På masternivå er det foretatt en siling av studentene gjennom karakterkravet, noe som ikke skjer på de åpne studiene på bachelornivå.

Programstyret for filosofi rapporterer at karakterskalaen blir brukt i større grad enn tidligere. Institutt for filosofi har i rapporteringsperioden gjennomført tiltak på masternivå for å få til en bedre karakterfordeling: Veileder sitter ikke lenger i eksamenskomiteen. Fakultetet synes det er bra at Institutt for filosofi har tatt problematikken omkring karakterfordeling alvorlig og at det er iverksatt tiltak. I doktorgradsutdanningen har det lenge har vært gjeldende praksis at veileder ikke sitter i bedømmelseskomiteen. Det er ikke urimelig at veileder tas ut av eksamenskomiteen på masternivå ettersom masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid.

Fakultetet stiller seg positiv til at Institutt for filosofi har tatt veileder ut av eksamenskomiteen og oppfordrer andre fagmiljø til å vurdere å gjøre det samme.

RELEVANS

Dette kvalitetsaspektet er spesielt retta mot utvikling og gjennomføring av etter- og videreutdanningstilbud og er stort sett ikke kommentert spesielt i evalueringen av de etablerte programmene.

DEL 2 DOKTORGRADSUTDANNINGA

Innleiing

Kvalitetssikring av PhD-studiet vart implementert i studieåret 2004/2005. I rapporten for 2004/2005 vart det fokusert på tre kvalitetsaspekt med særskilt fokus på PhD-studiet; Inntakskvalitet, programkvalitet og resultat kvalitet. Denne rapporten tar utgangspunkt i alle kvalitetsaspekta for kvalitetssikring ved UiTø. SV-fakultetet har to PhD-program, PhD-programmet i kultur- og samfunnsfag og PhD-programmet i psykologi.

Til saman har fakultetet ansvar for 181 doktorgradkandidatar (juni 2006):

- **PhD-programmet i kultur- og samfunnsfag har 66 studentar,**
- **PhD-programmet i psykologi har 10 studentar**
- **Dr.polit. har 75 studentar**
- **Dr.art. har 22 studentar.**
- **Dr.psychol. har 8 studentar**

Nye tilhøve som har skjedd i rapporteringsperioden 2005/2006 med innverknad på PhD-studiet ved SV-fakultetet:

Forskingsskoordinator

Forskingsskoordinatorrolla ved SV-fakultetet er organisert bort frå 01.01.2006. Mykje av arbeidet tillagt den rollen er no delt mellom doktorgradsutvalet, prodekan forskning og institutta.

Prodekan forskning

Prodekan har - ut over den generelle instruksen - eit særleg ansvar for forskning og forskarutdanning. Prodekan forskning deltar fast på doktorgradsutvalet sine møter, utan stemmerett.

Revidering av PhD-program i kultur- og samfunnsfag og PhD-program i psykologi

Den nye universitetslova – Lov 01.04.2005 om universitet og høgskular (UHL) – tok til å gjelde frå 01.08.2005. I samband med dette vedtok Universitetsstyret nye forskrifter for graden philosophiae doctor (PhD) 15.12.2005 med verknad frå 01.01.2006. Fakulteta vart bedt om å revidere PhD-programma for å tilpasse desse til dei nye forskriftene. PhD-programmet skal ikkje behandlast av Universitetsstyret, då fakulteta er øvste behandlingsinstans. Fakultetsstyret ved SV-fakultetet har godkjent det reviderte PhD-programmet for kultur- og samfunnsfag og PhD-programmet i psykologi, som gjeldande frå 12.06.2006.

SV-fakultetets fleirfaglege forskarskole ”Citizenship, Encounters and Place Enactment in the North” - CEPIN

SV-fakultetet vart tildelt forskarskole (CEPIN) av Universitetsstyret 13.10.2005. CEPIN er eit fagleg samarbeid mellom fleire av fakultetets institutt, samt NORUT Samfunn. I vid forstand er det mange vitskapelige tilsette som arbeider med problemstillingar knytt til temaet, men med opprettinga av forskarskolen har intensjonen vore å ”spisse” kompetansen og samtidig etablere eit aktivt miljø omkring felles faglege problemstillingar.

Før saka vart behandla av Universitetsstyret vedtok SV-fakultetet i juni 2005 betenking for 3 nyoppretta stillingar knytt til CEPIN: 2 universitetsstipend og 1 postdoktorstipend. Fakultetsleiinga vedtok også å bruke midlar på professor II-stillingar: professor Jonathan Friedman (Lunds Universitet) f.o.m. 01.01.2006 og professor Kirsten Simonsen (Roskilde Universitetssenter) f.o.m. 01.04.2006. I tildelinga frå Universitetsstyret ligg det lønnsmidlar for 4 nye universitetsstipend, samt ein postdoktorstipendiat. Dvs. at samla bemanning pr. 2006 vil vere 2 professor II-stillingar, 2 postdoktorstipend (1 er tilsatt og 1 skal lysast ut) og 6 stipendiatar (4 er tilsatt og 2 er under utlysing). Stipendiatane og postdoktorane er tilsett ved institutt, og pliktarbeidet til stipendiatane er delt 50% mellom instituttet og CEPIN. Styringsgruppa for forskarskolen er satt saman av 7 vitskapleg tilsette, derav ein er fagleg leiar. I tillegg er sekretærfunksjon for styret tillagt forskingsstaben ved SV-fakultetet.

Tilknytning til andre forskarskolar

Doktorgradsutvalet vedtok tidlegare i år (2006) og knytte seg til den nasjonale forskarskolen "Tekst, bilde, lyd, rom" (der Humanistisk fakultet ved UiTø er med i samarbeid med NTNU, UiB, HiA). Dette betyr at alle som er tatt opp på doktorgradsprogramma i kultur- og samfunnsfag ved fakultetet kan nytte seg av tilbod med seminar, kurs og midlar som gis av denne forskarskolen.

INNTAKSKVALITET

Mål:

At PhD-studentane sine forkunnskapar er i samsvar med dei faglege krava som vert stilt i kvart studieprogram. For å verte tatt opp på eit doktorgradsprogram må søkeren ha fullført ein mastergrad eller tilsvarende utdanning som fakultetet har godkjent.

Opptak haust 2005 og vår 2006

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Hausten 2005 behandla doktorgradsutvalet 12 opptakssaker. 5 vart ikkje tatt opp på bakgrunn av fagleg vurdering, manglande finansiering og/eller manglande rettleiarkapasitet.

Våren 2006 behandla doktorgradsutvalet 20 opptakssaker. 5 vart ikkje tatt opp på bakgrunn av fagleg vurdering.

Fordelt på institutt:

9 institutt	Haut 2005	Vår 2006	<i>Totalt i studieåret 2005/2006</i>
Arkeologi			Ingen
Filosofi	1		1
Historie		2	2
Pedagogikk	2	4	6
Planlegging		1	1
Religion		1	1
Sosialantropologi			Ingen
Sosiologi	2	3	5
Statsvitskap	2	4	6

Til saman i studieåret 2005/2006 er 22 PhD-studentar tatt opp på PhD-program i kultur- og samfunnsfag. Det er viktig å merke seg at dette er rapportert ut frå saker doktorgradsutvalet har *behandla* hausten 2005 og våren 2006 (opptaksperioden/startperioden til desse 22 kan

varierte pga. at stipendiatar som er tilsett på institutt skal søke opptak på PhD-program innan 3 månadar etter tilsetting).

PhD-program i psykologi:

PhD-utvalet for psykologi har behandla tre opptakssaker i studietåret 2005/2006. Alle desse tre søkarane vart tatt opp. Eitt opptak gjeld universitetsstipend, og to studentar er tatt opp med ekstern finansiering. Doktorgradsstudentane med ekstern finansiering held begge til på Austlandet.

Alle opptak, registrering av avtalar, kurs innanfor opplæringsdelen, rettleiar, prosjektendringar eller anna vert no registrert i FS og Doculive, noko som gjer saksbehandlinga mindre personavhengig og fører til auka kvalitet og oppfølging for studentane.

Dispensasjonar

PhD-utvalet i psykologi har gitt 1 dispensasjon frå krav til opptak. Éin av doktorgradsstudentane har karakteren 2,7 på hovudfagsoppgåva. I følge ordlyden i PhD-programmet skulle denne søkaren *vanlegvis* ikkje verte tatt opp: *"Kandidater med dårligere snitt enn B (eller tilsvarende) på ferdypningsblokken i bachelorgraden og B på masteroppgaven, eventuelt hovedoppgaven innenfor profesjonsstudiet, vil vanligvis ikke bli tatt opp"*. Ut frå ein samla vurdering, der prosjektbeskrivingas kvalitet og søkerens daglegvirke i eit forskingsmiljø vart lagt vekt på, avgjorde PhD-utvalet likevel at søkaren skulle tas opp.

Finansiering og utdanning til grunn for opptak

Kva utdanning som ligg til grunn for opptak (grad, lærestad, land etc.) til PhD-program i kultur og samfunnsfag er ikkje undersøkt.

PhD-program i psykologi:

Student	Finansiering	Utdanningsbakgrunn
1	Universitetsstipendiat	Cand.Psychol., UiTø
2	Fast tilsatt ved forskingsinstitutt	Cand.Psychol., UiO
3	Fast tilsatt ved forskingsinstitutt	Cand.Psychol., UiO

Rekrutteringssituasjon

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

I forhold til talet på søkarar til opptak ser rekrutteringssituasjonen god ut. Dette ser ein både ved utlysingar av universitetsstipend og søkarar med andre finansieringskjelder. Fakultetet har mange doktorgradsstudentar tilsett ved andre forskingsinstitusjonar (særskilt i Nord-Noreg). Tala varierar naturleg mellom institutta. Ser ein på uteksaminerte masterstudentar frå SV-fakultetet i fjor (kalenderåret 2005) var talet på 161, medan 22 PhD-studentar er tatt opp i studieåret 2005/2006.

PhD-program i psykologi:

Det vart lyst ut fire stipendiatstillingar på Institutt for psykologi i løpet av studieåret 2005/2006.

Til saman var det åtte søkarar på desse stillingane. Fram til no har ein hovudsakleg rekruttert tidlegare studentar ved profesjonsstudiet ved UiTø til utlyste stipendiatstillingar ved IPS, men ein opplever ein viss auke i søkarar med bakgrunn utanfrå UiTø. I tillegg er talet på søkarar

med ekstern finansiering auka. Fleire av desse har utdanningsbakgrunn frå andre institusjonar enn UiTø.

Ein ønskjer fleire doktorgradsstudentar på PhD-programmet i psykologi, men instituttet opplever at hovudproblemet er manglande finansieringsskilder.

Utfordringar

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

- Oppnemning av birettleiar.
Utvalet støtter ikkje (økonomisk) birettleiar for studentar, det er opp til institutta å avgjere dette og institutta har ulike praksis på området.
- Erfaringsbasert master
I forkant av endringane i forskrift vart det arbeidd med denne saka. Endring er kome inn i forskrift. Dei ulike fagmiljø har ulike tilnærmingar til dette.
- Nye rutinar for saksbehandling.
I arbeidet med saksbehandling av opptakssaker er det ei utfordring at det er 2 søknadsfristar i året, men reelt sett er det opptakssaker jamleg heile året.

PhD-program i psykologi:

- Instituttet har kapasitet til å rettleie fleire doktorgradsstudentar og PhD-utvalet for psykologi har kapasitet til å ta opp fleire i programmet. Éin av årsakene til at ikkje fleire vert tatt opp er manglande finansiering, dvs. at for få stipendiatstillingar vert lyst ut.

Tiltak

- Nytilsette stipendiatar ved institutta skal inn i FS (Felles Studentsystem) så snart tilsetting har skjedd. Problemstillinga er at forskingsstaben ikkje veit om nytilsette før dei søker opptak. Det må lagast nye rutinar for å fange opp desse nytilsette stipendiatane og få dei rapportert inn i FS.

INNSATSKVALITET

Mål:

Fakultetet skal ha ein ressursbruk i PhD-programma som legg forholda til rette for god undervisning og som samtidig skal vere godt avstemt i forhold til den samla ressursbruken og dei andre oppgåvene fakultetet har.

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Doktorgradsutvalet skal gje alle studentane høve til å fullføre opplæringsdelen og har p.t. berre eitt emne som går fast. Det er *Vitskapsteori med etikk*, eit obligatorisk tipoengsemne i opplæringsdelen. Kurset vert tilbydd i tre emnar; 10 studiepoeng, 5 studiepoeng og tre studiepoeng. Kurset har ei samling kvart semester, det er obligatorisk deltaking på to samlingar i valfrie semester. Fram t.o.m. hausten 2005 har fagansvarleg i *Vitskapsteori med etikk* vore professor Willy Guneriussen i kraft av forskingskoordinatorrolla han har hatt. Våren 2006 har dekan / professor Petter Nafstad hatt fagansvaret for kurset. Det er uavklara kven som skal ha fagansvar for kurset i framtida.

Andre emne som fagleg teori, varierende tema og metodekurs vert arrangert ved høve. Doktorgradsutvalet og administrasjon arbeidar framleis med å utarbeide planar for eit fast

metodekurs (annakvart år innanfor fagområda kvantitativ metode og kvalitativ metode). Det er institutta og fagmiljøa som arrangerar PhD-emna etter godkjenning av emna i utvalet og med administrativ støtte frå forskingsstaben. Utvalet kan også gje økonomisk støtte til PhD-emne ved søknad om det.

Doktorgradsutvalet har i studieåret 2005/2006 godkjent 11 PhD-emner, der ulike institutt har vore arrangørar. Fjorårets rapport viste til 9 forskarkurs i studieåret 2004/2005, så det er ein auke i talet på PhD-emner ved SV-fakultetet.

Oversikt over emna ligg som vedlegg 1: *Oversikt over 8000-emner tilbydt siste år Doktorgradsutvalet.*

PhD-program i psykologi:

PhD-utvalet i psykologi har i studieåret 2005/2006 godkjent 4 PhD-emner. Oversikt over emna ligg som vedlegg 2: *Oversikt over 8000-emner tilbydt siste år PhD-utvalet i psykologi.* Ingen av desse emna vert arrangert fast. PhD-utvalet i psykologi arrangerar likevel 8000-emner i blant anna eksperimentell design og statistikk og forskningsetikk jamleg, og ein søker å formalisera desse med faste undervisningstilbod annakvart år for å gi doktorgradsstudentane betre oversikt over kva for emne dei vert tilbydt i løpet av utdanninga, og kva tid dei kan ta desse emna.

Kvalitetsforumet for doktorgradsstudentane (sjå kapittel 5 for meir informasjon om kvalitetsforumet) legg vekt på at kurstilbodet er for lite i forhold til doktorgradsstudentanes behov. Spesielt har det kome ønskjer om fleire kurs i kvantitative metodar, til dømes "mixed models", "meta-analyser", og log-lineær analyse. Nye doktorgradsstudentar ønskjer også kurs i varians- og regresjonsanalyse så tidleg som mogleg i studiet.

Stipendiatgruppa ønskjer i tillegg at kurs i teknologispesifikke datainnsamlingsmetodar, som til dømes EEG eller MR/fMRI/PET, kan definerast som poenggivande i forhold til opplæringsdelen. PhD-utvalet for psykologi krev eit visst omfang på slike kurs for at dei skal godskrivast med studiepoeng.

Fleire etterlyser meir informasjon om eksterne kurs på norske og utanlandske universitet, og kurs som vert arrangert på andre fakultet ved UiTø (t.d. Med.fak.). Administrasjonen vil auke innsatsen for dette ønsket og har blant anna ordna tilgang til fellesnordisk e-postliste der publisering av PhD-kurs er tema. Slik kursinformasjon vert også etterspurt av studentar ved fleire andre institusjonar og nasjonar.

Ikkje-poenggivande kurs:

I tillegg vart det arrangert følgjande ikkje-poenggivande kurs for fakultetets doktorgradsstudentar i perioden:

1. 2. desember 2005: *Veilederkurs.*
Arrangert av det humanistiske fakultet i samarbeid med doktorgradsutvalet ved SV-fakultetet. Forelesar leigd inn frå NTNU, Førsteamanuensis Ingvill Folkvord.
2. 13.-14. mars 2006: *Skrivekurs for doktorgradsstudentar.*
Arrangert av doktorgradsutvalet, forelesar leigd inn frå NFH, professor Svein Jentoft.
3. 11.-12. mai 2006: *Avhandlingskurs / skrivekurs for PhD-studentar.*
Arrangert av det humanistiske fakultet i samarbeid med doktorgradsutvalet ved SV-fakultetet, forelesar førsteamanuensis Ingvill Folkvord leigd inn frå NTNU.

Forskingseminar / leseseminar:

Dei fleste institutta har regelmessige leseseminar/forskingseminar for sine tilsette og faginteresserte. Slike seminar er ein viktig møteplass og utviklingsarena for PhD-studentane.

Administrative ressursar

Til disposisjon for PhD-studiet har SV-fakultetet i studieåret 2005/2006 totalt 2,1 årsverk som administrative ressursar. PhD-programmet i kultur- og samfunnsfag har cirka 1,5 årsverk og PhD-programmet i psykologi har 0,6 årsverk.

Faglege ressursar

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Det er ikkje gjort ei undersøking av faglege ressursar tilgjengeleg for PhD-programmet i kultur- og samfunnsfag til undervisning og rettleiing (i årsverk).

Talet på studentar i forhold til rettleiarkapasitet er ikkje undersøkt siste studieår. Men i fjor (juni 2005) vart det laga ei oversikt over tal på kandidatar pr. rettleiar (DL 22200500423). Fjorårets undersøking viste at det stort sett er ei god fordeling av studentar blant rettleiarar, men at nokre rettleiarar har mange studentar. Når rettleiarar har 4 studentar (både master- og doktorgrad) er arbeidstidsnormalen brukt opp. Ein rettleiar kan dermed ha max 4 doktorgradsstudentar innanfor opptaksperiode (det er då ikkje tatt omsyn til masterstudentar som kjem i tillegg).

Litt statistikk ut frå rettleiarrapporten i fjor (totalt ca 65 rettleiarar, 136 studentar):
(dette er hovudrettleiarar, dersom same person også er biretleiar kjem det utanom).
Kandidatar innanfor opptaksperiode:

- Det er 3 rettleiarar som har 4 studentar å rettleie innanfor opptaksperioden.
- Det er 9 som har 3 studentar å rettleie innanfor opptaksperioden.

Kandidatar utanfor opptaksperiode:

- Det er 7 rettleiarar som har mellom 5 og 9 studentar å rettleie totalt.

PhD-program i psykologi:

Institutt for psykologi har 24 fast tilsette med professor- eller 1.amanuensis kompetanse. Av desse var to ansvarleg for 8000-emner i studieåret 2005/2006, og ni er rettleiarar for doktorgradsstudentar. PhD-utvalet vurderar undervisningskapasiteten på instituttet som god. Dei tilsette på instituttets kan undervise på forskarkurs innanfor eit breitt spekter av faglege områder, og PhD-utvalet "bestiller" jamleg kurs frå desse. I tillegg er det vanleg praksis å invitere eksterne forskarar til å undervise på 8000-emner, dvs. forskarar ved andre fakultetet (t.d. Med.fak) og forskarar frå utlandet. Gjesteforskarar eller besøkande forskarar vert ofte spurt om dei kan arrangere og undervise på 8000-emner, gjerne "smale" kurs på høgt nivå. Slike kurs viser seg å vere spesielt populære.

Institutt for psykologi har god kapasitet til å rettleie fleire doktorgradsstudentar. Ein del av dei ni som er rettleiar er rettleiar for fleire doktorgradsstudentar, men ingen rettleiar fleire enn tre. Det vil like fullt vere ein fordel om fleire tilsette på instituttet kjem inn i rettleiingsarbeidet.

Samansetning av Doktorgradutvalet

Doktorgradsutvalet vedtok i møte 13. februar 2006 (sak Dr.U-17/06) å utvide utvalet med 1 studentrepresentant. Bakgrunnen var å samsvare samansetninga med ny forskrift for PhD-graden. Utvalet har ein vitskapleg representant frå kvart av dei 9 institutta, og 3 studentrepresentantar, i tillegg møter prodekan forskning utan stemmerett og stabsleiar for forskingsadministrasjon er sekretær.

Utfordringar

PhD-program i kultur- og samfunnfag:

- Utvalet har mottatt spørsmål om instituttleiar sin rolle i kvalitetssikringsarbeidet på bakgrunn av den arbeidsbelastning dette medfører. I arbeidet med kvalitetssikringa mottar utvalet framdriftsrapportane og sender dei til institutta med informasjon om at instituttleiar kan og bør dele arbeidet med nestleiar.

PhD-program i psykologi:

- Etablere 8000-emner som går fast (for eksempel hvert andre år)
- Arrangere nok kurs til å tilfredsstille behovet blant doktorgradsstudentene
- God og jevnlig informasjon om forskerkurs
- Invitere flere eksterne forskere til å arrangere forskerkurs
- Benytte flere ansatte som veiledere

Tiltak

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

- Utvalet må avklara fagansvaret for Vitskapsteori med etikk
- Utvalet må fortsette arbeidet med planar om eit fast metodekurs

PhD-program i psykologi:

Målsettinga for resultat kvaliteten er identisk med programkvaliteten:

SV-fakultetet skal gi alle sine PhD-studentar tilbod om opplæring på høgt vitskapleg nivå. Forskarutdanninga skal vere lagt opp slik at den skal kunne fullførast innanfor normert tidsramme

Reelt tal på doktorgradsstudentar

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Doktorgradsutvalet har ansvar for 163 doktorgradkandidatar.

I februar 2006 kom det inn svar frå 123 i samband med framdriftsrapporteringane. Av gruppa som ikkje har levert framdriftsrapportar er det to forklaringar:

- 1) dei som var tatt opp på program i siste halvdel av 2005 trenger ikkje rapportere (har lite å rapportere om) og
- 2) dei som var/er i ulike permisjon ved utsending av rapportskjema har ikkje levert og er heller ikkje purra på.

Av dei innleverte framdriftsrapportane har 4 svara at dei ikkje reknar seg som aktive doktorgradsstudentar.

PhD-program i psykologi:

PhD-utvalget i psykologi har ansvaret for 18 doktorgradsstudentar. Åtte av desse tilhøyrrer det gamle Dr.Psychol-programmet, medan dei ti resterande er tatt opp på PhD-programmet. To av studentane i Dr.Psychol-programmet skal disputere i hhv oktober og november, og to er under bedømming.

	Hautsemesteret 2005	Vårsemesteret 2006	Til saman i studieåret 2005/2006
Dr.philos		2	2 kreert til dr.philos
Dr.art	4	2	6 kreert til dr.art
Dr.polit	3	3	6 kreert til dr.polit
Dr.psychol		1	1 kreert til dr.psychol
PhD (både i psykologi og kultur- og samfunnsfag)			Ingen er kreert PhD
Til saman:	7	8	15 disputasar

Fjorårets rapport for studieåret 2004/2005 meldte om 11 disputasar den perioden, så det er ein auke i talet på disputasar, med 4 fleire i studieåret 2005/2006.

Disputasar i forhold til studentar totalt

Siste studieår er det tatt opp 25 studentar og det er registrert 15 disputasar (2 kreert til dr.philos). I fjor (studieåret 2004/2005) var det tatt opp 34 studentar og arrangert 11 disputasar.

Refusjonar (alle typar) – differensiert på første- og andregangs innlevering.

For kalenderåret 2005 vart 5 avhandlingar underkjent og hittil i 2006 har 2 avhandlingar vorte underkjent. Alle desse 7 avhandlingane var innlevert for første gong, ingen 2. gangsinnleveringar er underkjent i denne perioden.

Fråfall

I studieåret 2005/2006 har forskingsadministrasjonen ved SV-fakultetet mottatt ein (1) melding om fråfall. Studenten gav i brevs form (datert september 2005) melding om at doktorgradsarbeidet vert avslutta (pga. sjukdom).

Brutto- og netto gjennomføringstid

PhD-program i psykologi:

Både brutto- og netto gjennomføringstid på den eine avlagte Dr.psychol-graden er 3,83 år.

Studentar over normert tid

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Av 154 studentar som fekk tilsendt framdriftsrapportskjema for 2005 (123 innleverte svar) viser det seg at 67 har starta før 2002 (og 38 av desse starta på nittitalet). Dermed er dei over normert tid dersom dei ikkje har registrerte permisjonar og liknande som gjev forlenga studierett. Rutinane for å registrere permisjonar på doktorgradsstudentar har vore for dårleg hjå oss og det er fleire her som skal ha godkjente permisjonar registrert. Der er vanskeleg å seie nøyaktig kor mange av dei 67 som reelt sett er over normert tid, men minst ein tredjepart av dei er det. Arbeidet med å få ned talet på studentar over normert tid må fortsette for doktorgradsutvalet og SV-fakultetet.

PhD-program i psykologi:

Alle PhD-studentene (dvs. 10), er innanfor normert studietid. Framdriftsrapportane (sjå kapittel 5) indikerar at framdrifta til desse doktorgradsstudentane, med unntak av éin, er god. Når det gjeld dei åtte Dr.Psychol-studentane har alle passert normert studietid.

Oversikt Dr.Psychol-studentar:

Studentar	Brutto år i programmet utan å ha levert	Netto år i programmet utan å ha levert¹³
1	6,93	6,93
2	7,31	7,31
3	4,6	4,6 (har levert)
4	4,24	4 (har levert)
5	10,14	8,21 (har levert)
6	4,4	4,4
7	6,64	6,64
8	9,5	4,18 (har levert)

Arbeidet med overgang frå dr.polit, dr.art og dr.psychol til PhD

Vårsemesteret 2008 er siste frist for å få gå opp til dei gamle gradene, ut frå sakbehandlingstid har dermed SV-fakultetet sett at det er nødvendig å levere avhandling innan utgangen av 2007 for å kunne disputere til gamal grad. I mai 2006 vart det sendt informasjon til alle studentane om dette, og utvalene skal arbeide vidare med denne saken utover hausten 2006.

Utfordringar

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

- Få ned gjennomføringstida for studentane.
- Arbeide med overgang til graden PhD frå dei gamle gradane.
- Fortsette med tiltaket frå førre kvalitetsrapport (for 2004/2005) med besøk til eksterne studentar og deira arbeidsgivar.
- Fortsette arbeidet med å få ned saksbehandlingstid i samband med avslutning av PhD-studiet.
- Det er informert om felles politikk ved institutta med omsyn til studentane sitt nærvær ved institutta under PhD-studiet.

PhD-program i psykologi:

- Evaluering av kommande bedømmingar. Ansvar: PhD-utvalet for psykologi og administrasjonen.

Tiltak

- Det er varsla at doktorgradsutvalet skal arbeide med ein gjennomgang av krav til artikkelbaserte avhandlingar

UNDERVISNINGSKVALITET

Mål:

SV-fakultetet skal gi forskningsbasert undervisning og rettleiing som held eit høgt fagleg og pedagogisk nivå.

Kor mange av dei som underviser/rettleiar har tatt 'veiledningsseminaret' ved IPLU?

Veiledningsseminaret ved institutt for pedagogikk og lærarutdanning er obligatorisk for alle vitenskapleg tilsette ved SV-fakultetet. Når det gjelder arrangering og avvikling av PhD-emna

¹³ Administrasjonen har ikke fullgod oversikt over reell nettotid, blant annet fordi eksterne kandidater ikke har rapportert permisjoner, sykdom o.l til oss (kun til arbeidsgiver).

ved fakultetet vert verken interne eller eksterne forelesarar sjekka i forhold til om dei har dette eller ikkje.

Undervisning og administrasjon

Det vitenskapelige personale er knytt til institutt. Rapportane om undervisningsressursar er dermed knytt til instituttanes ressursbruk. I denne rapporteringsperioden er det registrert avvikla 15 forskarkurs/PhD-emner, og på fleire av emna er det samarbeid mellom fleire institutt og ressurspersonar ved desse institutta. I tillegg er undervisning og opplæringa i emna i stor grad tilbydt med eksterne forelesarar. Bakgrunnen er ønsket om å tilby studentane opplæring og tilbakemelding i frå ressurspersonar frå det aktuelle fagmiljø, og då vert det henta inn eksterne forelesarar/fagpersonar frå Noreg og utlandet. I følgje retningslinjer skal alle forelesarar på PhD-emner ha minst førsteamanuensisiskompetanse, og det viser evaluering av PhD-emna at forelesarane har. Alle forskarkurs vert avvikla med 1 ekstern sensor og 1 intern sensor (som ofte er fagansvarleg for kurset).

Forskningsportal

I desember 2005 opna SV-fakultetet ein forskingsportal på nettsida vår. Bakgrunnen er behov for oversikt over forskning der ein tematisk kan søke på stikkord og finne relevante forskarar til ønska tema. Tilbakemeldingane på dette har vore gode, både frå eksterne miljø og interne miljø.

Utfordringar

- Alle forskarkurs har leigd inn eksterne forelesarar, og alle kurs har ekstern sensor i tillegg til intern sensor. Ei utfordring er likevel at nokre kurs har problem med å finne ekstern sensor, spesielt i høve til workshop og kurs som ikkje har papersensurering i etterkant. Problemet oppstår ved at arrangør gjerne vil bruke den eksterne sensoren til foreleser, noko som då inneber at han/ho vert interne sensor i forhold til regelverket.

Tiltak

- Ingen konkrete tiltak i samband med undervisningskvalitet

STUDIEPROGRAMKVALITET

Målsettinga for programkvaliteten er identisk med resultatkvaliteten:

SV-fakultetet skal gi alle sine PhD-studentar tilbod om opplæring på høgt vitenskapelig nivå. Forskarutdanninga skal være lagt opp slik at den skal kunne fullførast innanfor normert tidsramme.

Forskarkurs/PhD-emner i perioden og evaluering av desse

Alle PhD-emna arrangert av institutta skal godkjennast og evaluerast av doktorgradsutvalet eller PhD-utvalet i psykologi. Rutinar for evaluering av alle enkeltemne vart sett i verk for fullt våren 2005, og alle PhD-emna vert evaluert av fagansvarleg og deltakarane etter kvart kurs. Alle evalueringane er arkivert i eige DocuLive-nummer (DL 200503423).

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Alle forskarkurs/PhD-emne vert evaluert (frist 1 månad etter at kurset er gjennomført), og doktorgradsutvalet behandlar resultata. Det vert nytta samtalebasert evaluering i plenum på kursa *eller* bruk av skjema basert evaluering (QuestBack). Fagansvarleg er ansvarleg for gjennomføringa og rapporteringa av evalueringa. Deltakarane på PhD-emna skal ha resultatet av evalueringane tilsendt pr. e-post.

I tillegg til egne PhD-studentar viser opptak/evaluering til desse emna at det er mange studentar ved andre fakultet og andre institusjonar som deltek. På same måte vert egne PhD-studentar oppfordra til å ta forskarkurs og delta på konferansar utanfor fakultetet og Universitetet i Tromsø.

I samband med evalueringa av *Skrivekurs for doktorgradsstudentar* vart det i doktorgradsutvalet vedtatt at utvalet skal vurdere å arrangere eit slikt skrivekurs på nytt. I samband med evaluering av *Veilederkurs* arrangert av det humanistiske fakultet er det også kome innspel til doktorgradsutvalet om kurs og/eller seminar med fokus på rettleiarrolla, situasjon med biretleiar og avklaring rundt krav til artikkelbaserte avhandlingar. Doktorgradsutvalet skal vurdere ulike tilnærmingsmåtar for å gripe fatt i desse tre områda.

PhD-program i psykologi:

Alle 8000-emnene (dvs. fire) er evaluert av deltakarane via QuestBack. Faglærar på forskarkursa (emna) har også evaluert emna. Funna frå evalueringane har vorte samanfatta i rapportar som er behandla av PhD-utvalet for psykologi. Rapportane er også sendt ut til deltakarane på kurset. Det vert gjennomgåande gitt veldig god tilbakemelding på forskarkursa. I studentrapporten frå kvalitetsforumet til stipendiatgruppa (sjå lengre ned for meir informasjon om kvalitetsforumet) peika på at eksamensforma ved kurs i statistikk bør ligge nærare praksisfeltet – til dømes er det ikkje særleg nyttig å ha ein skriftleg eksamen i statistikk når ein aldri reknar statistikk for hand. Eksamen bør gjennomførast slik ein brukar statistikk til dagleg - på PC. Det vert også ytra ønske om at eksamensforma ved emna med fordel kan vere i form av heimeeksamenar eller oppgåveinnlevering. Dette har PhD-utvalet tatt omsyn til, og hausten 2006 skal det arrangerast to kurs i statistikk med heimeeksamen.

Evaluering av framdriftsrapporter 2005

Skjema for framdriftsrapportar vart redigert i forkant av årets rapporteringsrunde. Erfaringar ein har gjort i samband med rapporteringa gjer at administrasjon og utvala i forkant av neste framdriftsrapporteringsrunde bør foreta ei ny revidering av skjemaet. I dette arbeidet vil ein be om innspel frå både rettleiarar og doktorgradsstudentar.

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Framdriftsrapporter:

I samband med kvalitetssikringsarbeidet vert framdriftsrapportar sendt ut for kalenderåret 2005. Frist for innlevering av framdriftsrapportane for kalenderåret 2005 var 1. februar 2006 for studentane og 15. februar for rettleiarane. Desse framdriftsrapportane vert sendt institutta for gjennomføring av forskarsamtalar med alle studentane. Deretter sender institutta ein samla rapport til utvalet om forhold studentane melder om. Både institutt og studentar melder om at desse samtalane er viktig for kontakten mellom institutt og student.

Det vart mottatt 123 framdriftsrapportar for 2005. Tidlegare i denne rapporten er det skildra at doktorgradsutvalet p.t. har ansvar for 163 doktorgradsstudentar. Årsaka til avviket i talet på mottatt framdriftsrapportar ligg i at nyleg opptatt studentar ikkje vert kravd framdriftsrapport i tillegg til at alle nyleg disputerte personar ikkje har levert. Andre grunnar er permisjonar, sjukdom, avhandling er til bedømming m.m.

Kvalitetsforum for stipendiatgruppa:

Det er ikkje mottatt rapport frå stipendiatgruppas kvalitetsforum til doktorgradsutvalet innan fristen 1. juni 2006. Den vart ikkje levert i fjor heller med grunngjeving i at studentane meldte om rapporteringar i framdriftsskjemaet og forskarsamtalen med instituttet. Det er mest

sannsynleg for mykje rapporteringar til ulike nivå på institutt/fakultet/universitetet for studentane, som dermed fører til at dei ikkje brukar tid på ein eigen stipendiatgrupperapport.

Institutttrapportar

Doktorgradsutvalet har mottatt 5 av 9 institutttrapportar, innan fristen 1. juni (i følgje kvalitetssikringssystemet). IPL, IHI, ISA, IRV og IST har levert, medan IAR, IPLU og ISO ikkje har levert med tilbakemelding om tidsproblem. IFI har ikkje fått skrive institutttrapport, men har sendt referat frå forskarsamtalar med studentane. Institutttrapportane vart behandla i doktorgradsutvalet 28. august 2006.

Møte mellom studentar og forskingsstaben / doktorgradsutvalet

Eit av spørsmåla i framdriftsrapporten gjeld eventuelle problemstillingar som krev tiltak:
Er det problemer ved PhD-arbeidet som krev spesielle tiltak? Og ønsker du å diskutere dette eller andre aspekter i PhD-arbeidet med et av medlemmene i doktorgradsutvalget/Dr.Psychol.-utvalget?

21 av 154 svarte "ja" på det første spørsmålet, medan 9 av dei 21 svarte "ja" også på det neste. Stabsleiar i forskingsstaben og leiar i doktorgradsutvalet har på bakgrunn av svara i desse spørsmåla hatt kontakt med studentane i samband i løpet av våren 2006. Dette er konfidensielle samtalar som stabsleiar og utvalsleiar i samarbeid med studenten sjølv løyser på best mogleg måte.

Møte mellom studentar og forskingsstaben

8. mars 2006 hadde Eirin Rødseth og Hege Folkedal frå forskingsstaben eit møte med stipendiatgruppa ved institutt for statsvitskap. Bakgrunnen var eit brev frå stipendiatgruppa ved IST til doktorgradsutvalet der dei ba om eit møte, blant anna med utgangspunkt i informasjonsutveksling. Leiar i doktorgradsutvalet skulle også vere med på møtet, men var forhindra frå det. Det kom mykje ut av eit slikt møte, blant anna var det samtale om informasjon, kommunikasjon, og rollefordeling ved universitetet og fakultetet. I tillegg kom det innspel på fleire områder som rettleiing, opplæringsdel og pliktarbeid. Kvalitetssikringsarbeidet vart særleg diskutert, både gjennomføring og utfallet som mange ikkje kjenner til.

På bakgrunn av dette møtet vil forskingsstaben planlegge eit informasjonsmøte for PhD-studentane i løpet av hausten 2006, blant anna om kvalitetssikringsarbeidet. Dette kan anten gjerast som fleire møter instituttvis eller som eit stort informasjonsmøte for alle PhD-studentane ved fakultetet.

PhD-program i psykologi:

Framdriftsrapportar:

Det er levert inn 18 framdriftsrapportar frå stipendiatar innan fristen i februar 2006. Av desse er ti studentar interne og aktive, tre leverte avhandlinga vår 2006 (etter å ha levert framdriftsrapport) og fem studentar er eksterne (éin av dei eksterne har vore intern). Éin intern doktorgradsstudent ser ut til å vere ikke-aktiv, og ein ekstern student har ikkje levert, men vedkommande er delvis aktiv.

Instituttleiar har gjennomført medarbeidarsamtalar med dei ti aktive, interne doktorgradsstipendiatane i løpet av mai og juni 2006. Tidsmessig har samtalan tatt omkring ein time, og har i hovudsak følgt malen som er utvikla av universitetets personalavdeling. Ved ein av medarbeidarsamtalane har også kontorsjefen på instituttet deltatt. Samtalan vart avslutta med ein "Oppsummering/handlingsplan" der den enkelte students behov og ønskjer vart notert og underskrive av både student og instituttleiar. Handlingsplanane setter ramme for eventuelle endringar/utbetringar i relasjon mellom institutt og student.

Instituttleiar har ikkje hatt forskarsamtale med dei eksterne doktorgradsstudentane. Dette bør gjennomførast til neste år. Dei eksterne kan gjerne kontaktast per telefon. Det er også mogleg å arrangere møte i samband med besøk på instituttet (rettleiing eller deltaking på forskarkurs).

Kvalitetsforum for doktorgradsstudentane

For å gi stipendiatane auka høve til å evaluere programkvaliteten ved PhD-studiet vart eit kvalitetsforum for doktorgradsstudentane ved IPS etablert våren 2005. Kvalitetsforumet sin rapport for 2005 er også basis for denne rapporten. Framdriftsrapportane og kvalitetsforumet til studentane utgjer to viktige element i kvalitetssikringa av PhD-programmet i psykologi.

Tilbakemeldingane frå studentrapporten tyder på at framdriftsrapporteringa generelt vert opplevd som tilfredstillande. PhD-utvalet for psykologi er likevel opptatt av å gjere arbeidet med framdriftsrapporten betre og samtidig leggje vekt på prosjektplanen som studentane skal levere ved søknad om opptak til PhD-programmet. Eitt tiltak er blant anna meir aktiv bruk av prosjektplanen i relasjon til framdriftsrapporteringa. Tids- og ev. publiseringsplanen i prosjektskissa vil dermed vere vedlegg til framdriftsrapportane frå no av. Administrasjonen har lagt dei originale prosjektplananes tids- og ev. publiseringsplan inn i Doculive og skal passe på at dei vert vedlagt framdriftsrapportane både til instituttleiar/nestleiar før medarbeidarsamtale og til PhD-utvalet for psykologi til behandling. Målet er å lette og gjere vurderinga av framdrift tydeleg både for PhD-utvalet og studentane sjølv, samt auke opplevinga av at både prosjektplan og framdriftsrapportering er meningsfylte aktivitetar. Det er ikkje eit mål at likskapen mellom desse skal vere best mogleg, men å betre ivareta heilskapen i studiet. Studentrapporten peikar i denne samanheng også på at det avviket som ofte kjem fram mellom prosjektskisse og realitet vert sett som naturleg og nødvendig, spesielt dersom dei første studia gir resultat som gjer det naturleg å omprioritere eller reformulere delmål i prosjektet.

Godkjenning av opplæringsdel

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

I løpet av studieåret 2005/2006 søkte 15 doktorgradsstudentar og fekk godkjent opplæringsdelen sin. Seks av desse fekk opplæringsdelen godkjent rett før innlevering av avhandlinga. Seks er i siste halvdel av opptaksperioden og berre tre er inne i første halvdel av opptaksperioden.

I følge systembeskrivinga for PhD-studiet godkjenner doktorgradsutvalet opplæringsdelen. Ved SV-fakultetet har doktorgradsutvalet gitt forskingskoordinator fullmakt, med referatsak til utvalet. Saker som forskingskoordinator vurderer som vanskeleg skal fremmast som eiga sak for utvalet, og eventuelle klager tas opp som eigen sak i doktorgradsutvalet. Dersom utvalet opprettheld si opphavlege avgjerd skal saka gå vidare til Universitetsstyrets klagenemnd. Ved bortfall av koordinatorrolla 01.01.2006 vart det avtala ein overgangsrutine for vårsemesteret 2006 der forskingskoordinator har fortsett dette arbeidet. F.o.m. haustsemesteret 2006 skal det utarbeidast nye rutinar for godkjenning av opplæringsdel.

Det har i rapporteringsperioden ikkje vore registrert klagar på godkjenning av opplæringsdel.

Oppfølging av kvalitetssikringsrapporten for studieåret 2004/2005:

I fjorårets rapport vart det synleggjort eit behov for å drøfte strategi med omsyn til tildeling av midlar for doktorgradsstudentar som deltek på eksterne forskarkurs og konferansar i samband med opplæringsdelen. Dette er ikkje følgt opp.

PhD-program i psykologi:

Godkjenning av heile opplæringsdelen eller kurs innanfor opplæringsdelen vert vurdert av PhD-utvalet for psykologi etter søknad frå den enkelte student. Dersom kurset er godkjent og

registrert i FS, vert det sett som godkjenning og krev ingen ytterlegare vurdering av utvalet. Dei nye reglane for registrering i FS (med avlevert søknad til sentraladministrasjonen åtte veker før kursstart) gjer det dermed praktisk lettare for studentane å oppnå studiepoeng innanfor opplæringsdelen. I det minste så lenge studiepoenga korrelerar med kravet for tal på poeng i kategoria: Formidling (6 sp), Metode (18 sp), Vitenskapsteori og etikk (6 sp).

Kravet til registrering kan derimot vere ein utfordring for Institutt for psykologi sitt ønske om å aktivt kome i møte studentane sine varierte og tidsrelaterte behov for kurs og opplæring. Dette då kravet om at kurs skal vere planlagt minimum to månader før det vert avvikla avgrensar fleksibiliteten.

Talet på godkjente opplæringsdelar:

Fem Dr.Psychol-studenter fekk godkjent opplæringsdel i løpet av studieåret 2005/2006.

Tidspunkt for godkjenning av opplæringsdel:

Doktorgradsstudentane vert oppfordra til å fullføre og få godkjent opplæringsdelen så tidleg som mogleg i utdanninga. Samla sett ser ein at PhD-studentane ved SV-fakultetet (innanfor både psykologi og kultur- og samfunnsfag) gjer nettopp dette, og dermed vert raskare ferdig med opplæringsdelen enn dr.psychol, dr.polit og dr.art-studentane. På dei fleste PhD-utvalsmøta for psykologi behandlar ein ein eller fleire saker der PhD-studentar søker om å få godkjent studiepoeng frå eksterne kurs, deltaking på konferansar (formidlingsdelen) osv.

Kurs i utlandet

I følgje studentrapporten bør evaluering av kurs i utlandet skje i forkant av kursa på grunnlag av kursplan slik at ein lettare kan vurdere om ein vil bruke tid og pengar på det enkelte kurs. Dette stemmer overens med ønsket til PhD-utvalet for psykologi som dermed aktivt vil minne om dette til alle studentar minst ein gong kvart vår- og haustsemester ved bruk av e-post. Studentane rapporterar at dei finn det uklart kva som er poenggivande når det gjeld kurs i utlandet. PhD-utvalet har hatt dette i tankane ved utforminga av det nye PhD-programmet og har særleg sett på språkbruk og utforming av krav til opplæringsdelen.

Krav i opplæringsdelen:

Ved utforminga av nytt PhD-program for psykologi hadde PhD-utvalget blant anna som mål å utbetre krava til opplæringsdelen og gjere desse tydelegare. Det resulterte i klarare formuleringar til kva for krav som vert stilt for godkjenning av opplæringsdelen, samt i ny godkjenningspraksis for godkjenning av deltaking på konferansar som studiepoenggivande innanfor kategorien "formidling". Denne endringa vil verte innført frå 01.01.2007 og studentane er informert om dette per e-post og via referat frå møte som vert lagt ut på nettet. Det gjenstår å sjå ved neste års rapportering og/eller tilbakemeldingar gjennom året om utvalet har lyktes i sin målsetting.

Kandidatseminar og milepælsrapportering:

I systembeskrivinga for kvalitetssikring vert det framheva at "*forskerutdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.*" Som eitt tiltak har

PhD-utvalet for psykologi gjennomført *kandidatsamling med milepælsrapportering* i månadsskiftet februar/mars 2006.

Tiltaket er etablert på bakgrunn av to innspel: Eksterne kandidatar saknar kontakt med andre PhD-kandidatar. Og kvalitetsforumet til studentane ønskjer å styrke kontakten internt i fagmiljøet med årlege kandidatsamlingar. Målet med milepælsrapportering er å auke det sosiale samhaldet, samt auke talet på kandidatar som gjennomfører PhD-programmet innanfor normert tidsramme.

Praktisk vil dette innebære at studentar som har gjennomført to år eller meir av PhD-programmet leverer ein milepælsrapport eller ein "minidisputas" for medstudentar og tilsette. Studentar som *ikkje* skal levere milepælsrapportar, samt tilsette, vil fungere som opponentar, dvs. at dei skal lese milepælsrapporten i forkant av foredraget og "opponere" i 20-30 minuttar per foredrag.

Gjennomføringa av kandidatseminar saman med milepælsrapportering fekk gjennomgåande svært god tilbakemelding i evalueringa. Dette saman med ein sterk auke i tal på disputasar ved IPS i 2006 har styrka PhD-utvalet i trua på at dette vil vere verdifullt som eit fast årleg arrangement. Milepælsrapporteringen saman med kandidatseminaret vert også i studentrapporten trekt fram som eit godt tiltak, men studentane peikar på at den kan verte betre dersom fleire av dei fast tilsette deltar. Dette er ein tilbakemelding administrasjonen og leiinga er einig i og ein vil prøve å auke den faglege deltakinga ved neste års arrangement.

Nettsider:

PhD-utvalet for psykologi har ønska at internettsidene til Institutt for psykologi (innanfor feltet forskning) skal oppdaterast, blant anna ved å gjere forskriftene til PhD-programmet tilgjengeleg. Administrasjonen har lagt ut link til det nye PhD-programmet for psykologi på gjeldande internettside. Sidene kan likevel med fordel oppdaterast meir aktivt.

Praktiske forhold:

Spesifikke forhold som kom fram i medarbeidersamtalene mellom instituttleiar og student var lønsspørsmål, avklaring av birttleiarforhold, kontorplass for dobbeltkompetansestudentane medan dei var ute i klinisk praksis, lab-tekniker, opplæring i forhold til undervisnings- og rettleiingsoppgåver, fordeling av pliktarbeid over stipendperioden og avklaring av instituttets forskingsstrategiar ift. postdoktorar.

I rapporten frå kvalitetsforumet til studentane er det også lagt fram som eit problem at fordelinga av pliktarbeid er skeiv. Nokon har mykje, medan andre har svært lite pliktarbeid. Samtidig er det stilt spørsmål ved om ein har kontroll over kven som gjer kva, og kor mykje den enkelte gjer.

Forskingsmiljø og rettleiing:

I følgje kvalitetsforum for studentane opplever stipendiatane som bur i Tromsø forskingsmiljøet som stimulerande og godt. I forhold til rettleiing har kvalitetsforumet berre fått positive kommentarar.

Saksbehandlingstid frå innlevering til disputas

For tabell sjå vedlegg 3: Tidsbruken frå innlevering til disputas 2005/2006.

Dersom alle ledd hadde brukt heile tidsfristen, men overhaldt den, skulle det ha gått **20 veker** frå innlevering til disputas. I 5 av våre 15 disputasar i 2005/2006 har vi totalt brukt kortare tid enn den tilmålte. I 2 tilfeller har vi brukt over dobbel så lang tid som tidsfristane indikerer. I 7 tilfeller er det gått veldig lang tid frå bedømminga føreligger til sjølv disputasen. Vi har ingen tidsfrist mellom bedømming og disputas, men ei minimumsgrense. Denne er satt for at lovpålagte godkjenningrutinar og administrativ planlegging av sjølv disputasen kan gjerast på ein god måte. Lang tid frå bedømminga føreligger til disputas kan ha tre ulike forklaringar: 1) Ønskjer frå kandidaten, 2) dersom bedømminga føreligger i forkant av ein ferie (sommar eller jul) er det ofte et ønske både frå kandidat og komité at disputas tas i etterkant av ferieavvikling og 3) i nokre tilfeller kan det også vere problem med å finne ein felles dato som passer for heile bedømmingskomiteen, doktoranden og rettleiar. Disputasdato vert satt i samarbeid mellom komité og kandidat.

Frå innlevering til oppnemning av bedømmingskomité er det derimot satt opp tidsfrist som bør overholdast (4 veker). I 5 av 12 tilfeller er denne fristen overhaldt. Gjennomsnittleg er det

brukt 6,5 veker på oppnemning av bedømmingskomité. Det er ikkje alltid like lett å finne kvalifiserte personar som har høve til å gjere jobben på kort varsel og innanfor ein kort tidsperiode. I tillegg skal komiteen, viss det er mogleg, oppfylle krav om kjønnsamansetning og representasjon frå utanlandsk lærestad. I tre tilfeller er det gått høvesvis 11, 12 og 18 veker før bedømmingskomité er oppnemnt.

Bedømmingskomiteen har 12 veker til å ferdigstille bedømminga. I 6 tilfeller er fristen overhaldt, dette viser kanskje at fristen på 12 veker er ein kort frist. Gjennomsnittleg er det brukt 14,2 veker på bedømmingane, det betyr ca. 3 veker meir enn fristen tillèt, noko vi kan sjå oss nøgd med. I 4 tilfeller er det brukt meir enn 20 veker (eksakt 20, 21, 22 og 32 veker).

I 10 av 15 disputasar er det gått meir enn 6 månader frå innlevering til disputas. Dette er eit punkt vi må vere svært oppmerksam på i samband med avviklinga av gradane dr.art., dr.polit. og dr.psychol. Siste frist for å få tildelt desse gradane er disputas seinast måndag 30. juni 2008 (vedtatt i departement). I informasjonsskriv til doktorgradskandidatane våre er det gitt informasjon om at siste frist for innlevering for dr.art., dr.polit. og dr.psychol. (pga. saksbehandlingstida) dermed er desember 2007.

Evalueringar av bedømmingskomitear

I kvalitetssikringssystemet har vi blant anna fastsett at vi skal ha "jamleg evaluering av bedømmingskomiteanes rapporter/tilrådingar" og "evaluering av om føreslåtte bedømmingskomitear har den nødvendige faglege ekspertise"

I kvalitetssikringssystemet er det slått fast at leiar (evt. nestleiar) i PhD-utvala rutinemessig skal lese komiteanes tilrådingar for å evaluere bedømmingskomiteanes arbeid. For Doktorgradsutvalet har også forskingskoordinator lese gjennom. I studieåret 2005/2006 har ikkje dette vorte følgt opp. Administrasjonen bør følgje opp denne saken tettare i neste studieår. Forskingskoordinatorstillingen er falt bort og leiar av doktorgradsutvalet har berre delvis fått tilsendt bedømmingane siste år. Prodekan forskning kan overta forskingskoordinator sin plass i dette systemet.

I systemskilddinga skal evalueringa av bedømmingskomiteanes faglege ekspertise settast i verk ved at institutta gir ei grunngjeving for forslag til samansetning av bedømmingskomité. Denne rutinen er følgt i alle oppnemningssakene av bedømmingskomité som er føretatt. Grunngjevingane har gitt ein forklaring på den faglege samansetninga og i dei tilfeller der kjønnsamansetninga eller ein representant frå eit utanlandsk lærestad ikkje har vore mogleg, har dette vorte kommentert særskilt. Institutta har gjort ein god jobb, og alle bedømmingskomitear har vorte godkjent.

Mobilitet

For gjeldande studieår er det ikkje henta inn oversikt over kor mange studentar som har vore ved ein utanlandsk institusjon. Det er heller ikkje henta inn oversikt over kor mange av dei som disputerte i siste år som har hatt opphald ved utanlandsk institusjon. Dette vil bli endret til neste framdriftsrapport.

Utfordringar

- Justering av rutinar
 - 1) Utvalet har satt fokus på å utarbeide oppdaterte rutinar og oppfølging av pliktarbeidet for studentane.
 - 2) Doktorgradsutvalet skal utarbeide mal og rutinar godkjenning av opplæringsdel.
 - 3) Det er utarbeidd ein mal for instituttleiarrapport og forskarsamtale i etterkant av framdriftsrapportane. Malen er utarbeidd etter diskusjon i utvalet.
 - 4) Arbeide med rutinar for annonsering av PhD-emner.
- Oppfølging av eksterne studentar

- 1) Ei stor utfordring er oppfølging av studentar som ikkje har arbeidsplass ved institutta eller universitetet. Det er ei utfordring både utvalet og institutta arbeider jamleg med.
- 2) Leiar i doktorgradsutvalet og stabsleiar har vore på besøk til Høgskolen i Bodø og Høgskolen i Tromsø for å møte PhD-studentar som ikkje har arbeidsplass ved universitetet, og deira arbeidsgivarar.

- Eksterne arrangørar av forskarkurs

Eksterne kurs må ha ei fagleg forankring ved SV-fakultetet og samarbeid med fagpersonar tilsett ved fakultetet før godkjenning som 8000-emne.

- Handbok for PhD-studentar

Doktorgradsutvalet har ferdigjort arbeidet med Handboka hausten 2005 og arbeider no med oppdatering av denne. Alle registrerte studentar har fått den tilsendt. Og alle nytilsette får den no tilsendt saman med velkomstbrevet.

Tiltak

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

- Doktorgradsutvalet vil på bakgrunn av positive evalueringar vurdere å arrangere ikkje-poenggivande kurs som skrivekurs og engelskkurs for studentane fleire gonger.
- Doktorgradsutvalet delar ut midlar til institutta for arrangering av doktorgradskurs, i tillegg til utdeling av midlar til andre instituttretta tiltak for oppfølging av doktorgradsstudentar.
- Utvalet vil sette fokus på rettleiingssituasjonen. Fleire tilbakemeldingar det siste året har kome ut frå behov for biretleiar og / eller avklaring rundt plikter og rettar i samband med rettleiing. Utvalet vil arbeide med t.d. eit seminar med dette som tema i løpet av studieåret 2006/2007.

PhD-program i psykologi:

- Meir aktiv bruk av prosjektplanen i relasjon til framdriftsrapporteringa: Prosjektskissas tids- og ev. publiseringsplan vil være vedlegg til framdriftsrapportane heretter. Ansvar: Administrasjonen.
- Doktorgradsstudentane skal rapportere eventuelle utanlandsopphald i framdriftsrapportane. Ansvar: Administrasjonen.
- Doktorgradsstudentane vil ved starten av kvart semester oppfordrast til å delta på forskarkurs i utlandet, men samtidig minnast på om at kursa bør førehandgodkjennast av PhD-utvalet for psykologi før deltaking. Ansvar: Administrasjonen.
- Jamleg oppdatering av nettsidene. Ansvar: administrasjonen.

RELEVANS

Mål:

Universitetet i Tromsø skal oppretthalde sin posisjon som eit breiddeuniversitet med relevans for ei rekkje samfunns-, arbeids- og næringslivsområder, spesielt i den nordlege landsdelen. Innanfor prioriterte områder skal UiTø dessutan vere landets fremste tilbydar av forskingsbasert vidareutdanning.

Kor endar ferdige doktorandar opp?

PhD-program i kultur- og samfunnsfag:

Vi har ingen eksakt kunnskap om kor dei ferdige kandidatane jobbar. Men ved gjennomgang av lista over disputerte dei siste 3-4 åra er det cirka 1/3 som fortsetter i stillingar ved UiTø. Elles er det for det meste arbeid ved forskingsinstitusjonar og forskingsparkar i Noreg, mest i Nord-Noreg, dei arbeidar. Institusjonar som Høgskolen i Bodø, Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Tromsø, Nordlandsforskning, Norut Samfunnsforskning og UNN er dømer. Det ser også ut til at få jobbar i det private næringsliv.

PhD-program i psykologi:

Den eine av dei to doktorandane som disputerte studieåret 2005/2006 vil sannsynlegvis tilsettast i forskarstilling ved Institutt for psykologi. Den andre er tilsett som forskar ved eit statleg regionsenter for psykisk helse, organisatorisk underlagt UiTø. Tidlegare kandidatar har delvis blitt tilsett ved Institutt for psykologi, og delvis ved andre universitet i Noreg og i utlandet. Éin kandidat er tilsatt i næringslivet.

Refleksjonar rundt fakultetets ansvar for dei ferdige kandidatane og utdanningas relevans i forhold til lokale og sentrale forskingsstrategiar

Doktorgradsutvalet føler seg ikkje ansvarleg overfor ferdige kandidatar. Tida har også endra seg på det området, ein stipendiat er ikkje i same grad som tidlegare å rekne som ein rekrutteringsstilling ved Universitetet. Vi lyser ut alle stillingar eksternt, gjerne også internasjonalt, noko som betyr at alle må konkurrere for å få ein stilling/engasjement. På den andre sida lysar dei fleste rekrutteringsstillingane ut knytt til lokale og/eller sentrale forskingsstrategiar. Dette betyr at innehaving av ein slik stilling i seg sjølv kan gi ein ekstra kvalifisering, når for eksempel postdoktorstillingar eller faste stillingar vert lyst ut innanfor same tematikken. Slik sett er forskarutdanninga vår svært relevant i forhold til lokale og sentrale forskingsstrategiar, men for å få ein stilling ved fakultetet må ein konkurrere med søkarar både frå inn- og utland.

Tiltak

- Ingen konkrete tiltak i samband med relevans

RAMMEKVALITET

Permisjonar og sjukemeldingar

Doktorgradsstudentar etterlyser betre informasjon og rutinar for registrering av permisjonar og sjukemeldingar i forhold til studieretten. Eksterne og interne studentar opplever to ulike situasjonar ved dette. Interne studentar må først og fremst melde til PØA pga. finansieringa. Der oppstår "problemet" då rutinar for parallellregistrering mellom lønns- og personalsaker og studiesaker ikkje er god nok. Informasjonen dei får om dette er også mangelfull. Eksterne studentar etterlyser også betre informasjon og korleis og til kven (institutt, fakultetet, universitetet) ein skal melde inn desse sakene til.

Lokalitetar

Alle interne studentar har kontor plass med tilhøyrande fasilitetar ved sitt institutt. I tillegg har SV-fakultetet gjestekontoret tilgjengeleg for eksterne studentar som ønskjer å sitte i nærleiken til sitt fagmiljø for mindre periodar. Det er cirka 65 studentar som har ekstern kontor plass/arbeidsplass.

Stipendiatanes nærvær i det faglege miljø

Doktorgradsutvalet vil fortsette med tiltaket frå i fjor med tilbod om gjestekontor ved fakultetet for PhD-studentar som har arbeidsplass utanfor universitetet. Kontoret vart oppretta

frå årsskifte 2004/2005 og har to plassar. Fram til no har kontoret vore eit populært tiltak både for eksterne studentar og dei faglege miljøa.

Dette er også eit tiltak som lettar forholde ved institutta og gjer at studentane kan vere meir tilstede i det faglege miljøet under arbeidet med avhandlinga.

Fagleg oppfølging / fagleg utvikling interne og eksterne studentar

I forhold til tilbakemeldingar i framdriftsrapportane og tilbakemeldingane frå i fjor har eksterne studentar mindre fagleg miljø rundt seg i arbeidet med doktorgradsavhandlinga, og ein del sliter med fristilling til avhandlingsarbeidet i slutfasen. Det er likevel ikkje eintydige forskjellar i den faglege oppfølginga: rettleiingssituasjonen ser ut til å vere i samsvar med tilbakemeldingane frå dei interne studentane. Når det gjelder den faglege utviklinga kan analysen som prodekan har gjort i forhold til styringssignala (sjå kap. 3 s. 11 tidlegare her) vise til at det ikkje ser ut til å vere store forskjellar i den faglege utviklinga heller. Analysen viser at det er ein svak tendens til at ekstern kontor plass gir litt lengre tid til innlevering av avhandlingar, og at fleire med ekstern kontor plass har slutta dei siste 5 åra.

Forskningsgrupper/program kontra individuelle prosjekt

Innanfor dei humanistiske og samfunnsvitskapelege faga har tradisjonen vore individuelle doktorgradsprosjekt og individuelle stipend. Ved psykologi er det ingen som jobbar på individuelle prosjekter. Fakultetets analyse av samanhengen mellom inntakskvalitet og gjennomføringstid viser at i perioden 2000 - 2006 var berre 25 av 88 kandidatar (som leverte avhandlinga i den perioden) del av større prosjekt.

Leiinga ved SV-fakultetet ønskjer ei vridning frå individuelle doktorgradsprosjekt til forskningsgrupper og program, og har satt i verk tiltak det siste året for å auke talet på doktorgradsstudentar i forskningsgrupper/prosjekt. Fakultetet vart tildelt ni doktorgradsstipend over "statsbudsjettet" for 2006. To av disse stipenda var reservert forskarskolen CEPIN. Fagmiljøa vart invitert til å søke om dei resterande sju stillingane, og fakultetet prioriterte prosjekt som var tverrfaglige, som inkluderte fleire stipendiatstillingar og som gjorde bruk av allereie eksisterande forskningsressursar. Stipenda er no fordelt og under tilsetting.

Noregs forskingsråd tildel heller ikkje individuelle stipend lengre, og vi reknar derfor med at i tida framover vil talet på doktorgradsstudentar tilhøyrande forskningsgrupper/prosjekt auke. Doktorgradsutvalet håpar at individuelle prosjekt framleis vil førekome.

Tiltak

- Må utarbeide betre informasjon og rutinar for registrering av permisjonar og sjukemeldingar i forhold til studentane sin studierett.

STYRINGSKVALITET

Fakultetets kvalitetssikringsarbeid

Viser til systemskildringa for kvalitetssikring av PhD-studiet ved SV-fakultetet, tilgjengeleg på følgjande nettside: <http://uit.no/svfak/phd/47>

Forholdet mellom inntakskvalitet og gjennomstrøyming 1.1.2000 til 1.7.2006

På bakgrunn av styringssignala frå Styret ved UiTø utførte SV-Fakultetet i 2006 ei undersøking av forholdet mellom inntakskvalitet i doktorgradsprogramma og gjennomstrøyming. Inntakskvalitet vart definert som opplysingar Fakultetet hadde om kandidat og prosjekt ved opptak til programmet. Gjennomstrøyming vart definert som disputert, innlevert men ikkje funne verdig til å forsvarast, slutta, eller framleis i programmet utan å ha levert. Vi har diverre ikkje data for dei som framleis er i programmet utan å ha

levert. På bakgrunn av styringssignala vart alle som var inne i eit av programma 1.1.2000 med i undersøkinga. Personar som er tatt opp etter denne dato er ikkje med i denne undersøkinga.

Ein viktig variabel er kor lang tid ein kandidat nyttar frå inntak til innlevering eller avslutning. I våre analyser er bruttotid nytta, dvs. eventuelle permisjonar eller sjukemeldingar er ikkje trekt frå tida brukt.

I ein del tilfelle manglar det verdiar i enkelte variable, for eksempel tid frå opptak til innlevering, som gjer at tala i ein del tilfelle ikkje summerer til 115.

Resultat

1.1.2000 var 115 kandidatar tatt opp i doktorgradsprogramma ved SVF. 1.7.2006 hadde 60 (52 %) av disse disputert, 8 (7 %) levert ein gong og ikkje funne verdige til å disputere, 21 (18 %) hadde slutta, medan 26 (23 %) framleis var i programmet utan å ha levert.

Av dei 60 som hadde disputert hadde 10 levert 2 gonger. Alle som leverte for andre gong fikk anledning til å disputere.

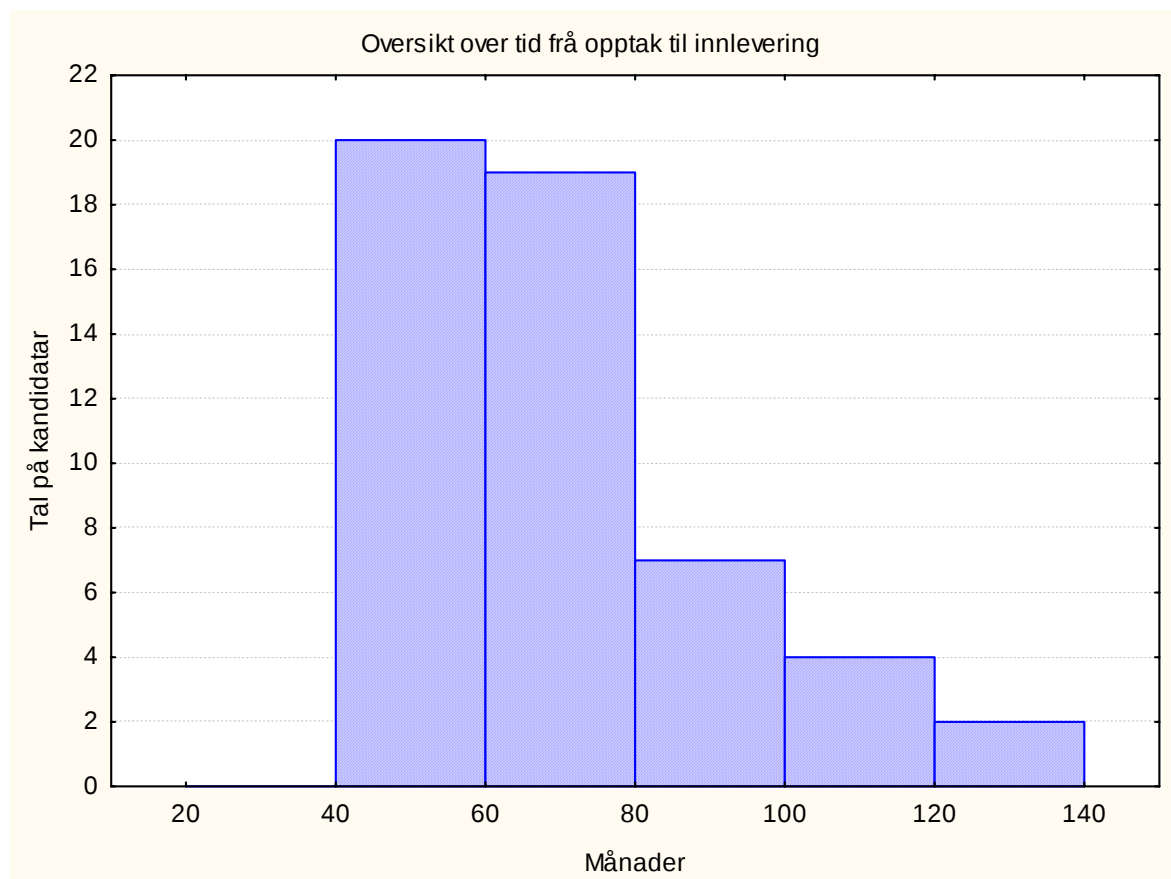
Tid frå opptak til innlevering

Dei som leverte ein gong og hadde disputert hadde gjennomsnitt 71 månader (spredning 41 – 140 månader, standardavvik 22 månader), dvs. 5 år og 11 månader.

Blant dei som leverte to gonger var gjennomsnittet 99 månader (spredning 66 – 149).

Blant dei som leverte ein gong og arbeidet ikkje vart funne verdig til å forsvarast var gjennomsnittet 90 månader (spredning 71 – 146 månader).

Tala viser at kandidatane brukar jamt over for lang tid frå opptak til dei leverer. Eit stipend har oftast varighet 48 eller 36 månader, og i dei aller fleste tilfelle skjer opptak nokre månader etter at ein er tilsett i stipendet. Kun 5 kandidatar hadde bruttotid på 48 månader eller mindre.

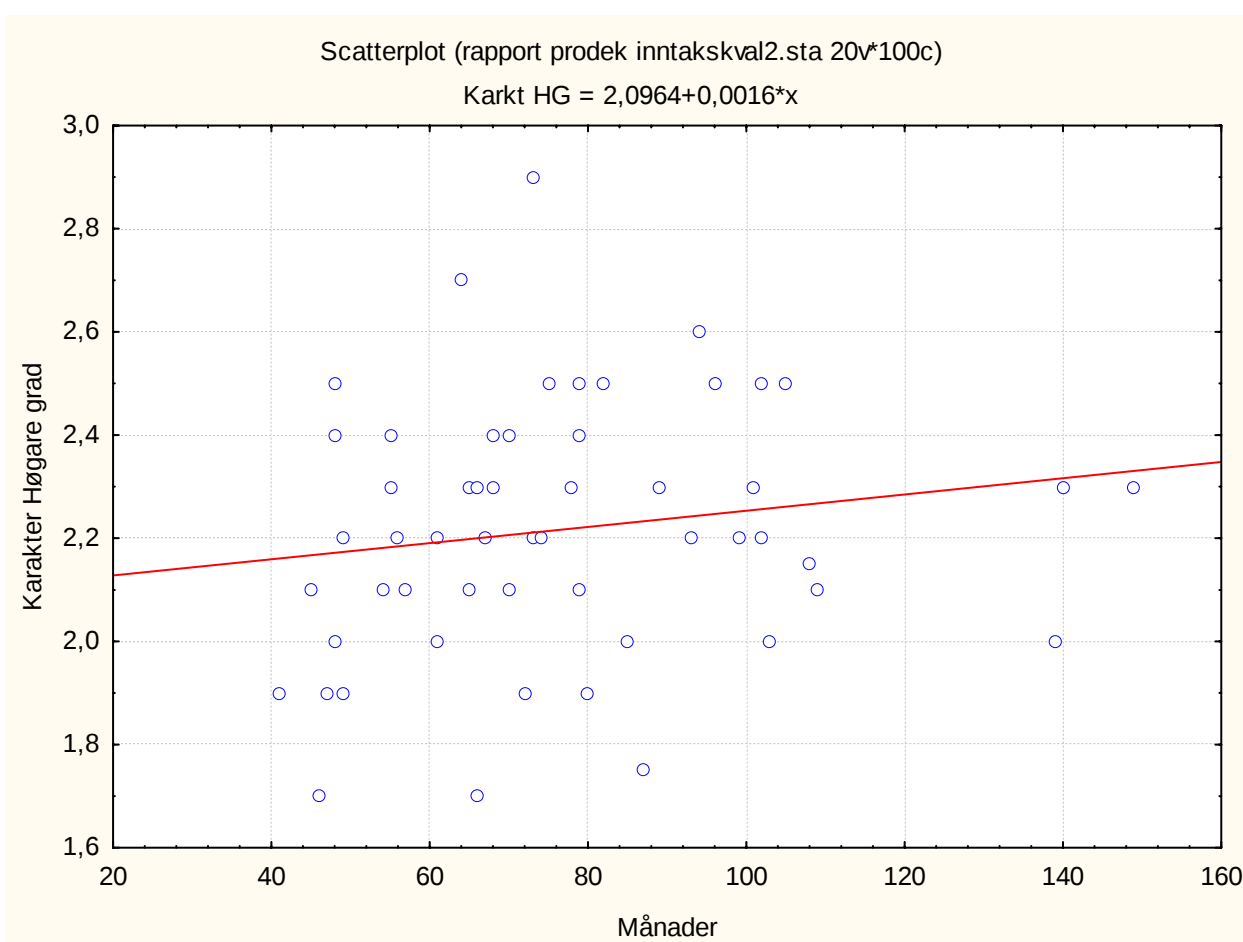
Figur 1: Oversikt over spredning i tid frå opptak i doktorgradsprogram til innlevering blant dei som har levert ein gong og disputert.

Forholdet mellom karakter ved høgare grad og tid til innlevering

Det er ein svakt positiv samanhang (korrelasjon (r) = .15) mellom karakter ved høgare grad, dvs. karakter på hovudfag eller hovudfagsoppgåve, og tid til innlevering for dei som har disputert. Her er tal for dei som har levert 1 og 2 gonger slått saman.

Figur 2 viser at det er liten samanhang mellom karakter høgare grad og tid til innlevering for dei som disputerer. Dette indikerer at karakter høgare grad i liten grad kan forutseie kor lang tid ein person vil bruke til disputas.

Karakter lågare grad er på same måte kun svakt relatert til tid til innlevering og vil ikkje bli diskutert her.

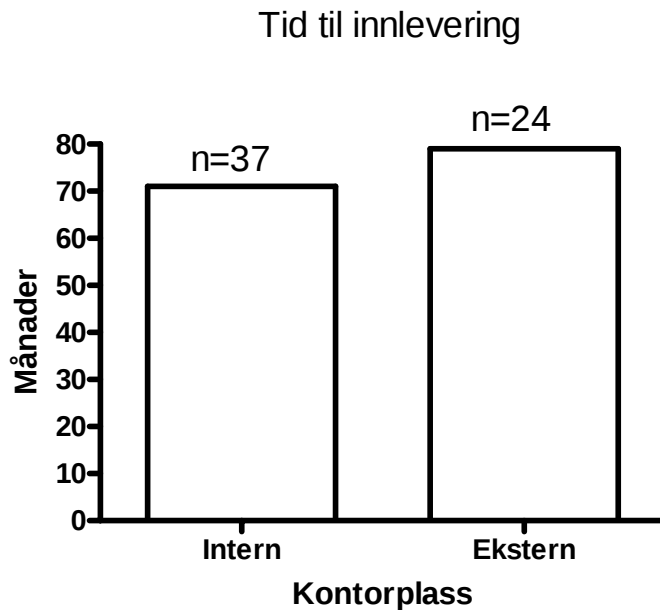
Figur 2: Samanhang mellom tid frå opptak til innlevering for dei som har disputert, og karakter frå hovudfag eller hovudoppgåve.

Forholdet mellom karakter høgare grad og disputas/avslutning

Kandidatar som disputerer etter ei innlevering har betre karakter enn dei som disputerer etter to innleveringar eller som sluttar i programmet. Gjennomsnittskarakter er 2.15 for dei som disputerer etter ei innlevering, og 2.38 for dei som disputerer etter to innleveringar eller som avsluttar. Dette indikerer det same som førre avsnitt, at det er ein svak samanhang mellom karakter høgare grad ved inntak, og resultat.

Eksterne og interne kandidatar

Kandidatar med arbeidsplass ved UiTø har kortare tid til innlevering (gjennomsnitt 71 månader) samanlikna med kandidatar med arbeidsplass utanfor UiTø (79 månader), for eksempel ved høgskular.

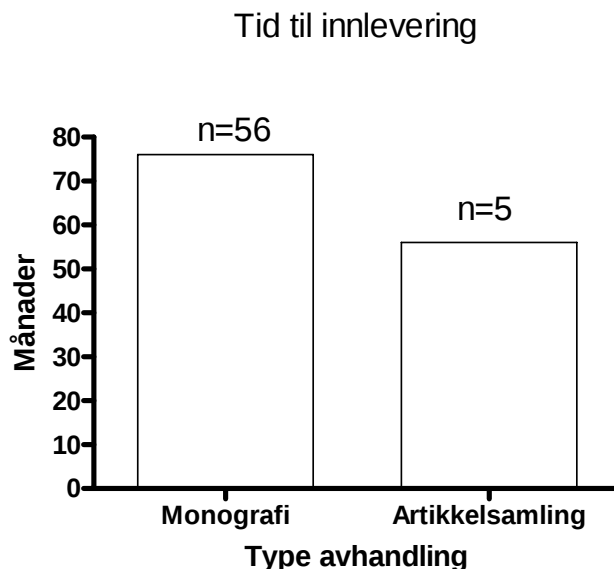

Figur 3: Tid brukt av interne og eksterne doktorgradskandidatar. Eksterne kandidatar er personar som har hatt kontorplass utanfor UiTø, dvs. i mange tilfelle ved Høgskular.

Det er ein klar trend til at eksterne kandidatar sluttar i større grad enn det interne kandidatar gjer. Blant eksterne kandidatar hadde 33% slutta utan innlevering. Blant interne kandidatar hadde 17% slutta utan innlevering.

Monografi vs. Artikkelsamling

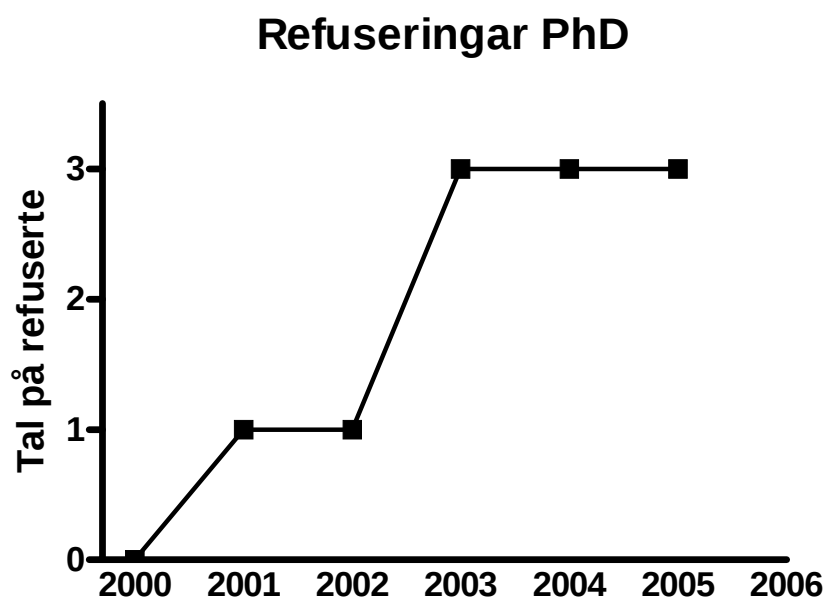
Kun 5 kandidatar hadde levert avhandlinga som artikkelsamling, og gjennomsnittlig tid frå opptak til innlevering var 56 månader. Gjennomsnittstida for dei 56 som hadde levert monografi i tidsrommet var 76 månader.

Figur 4:

Avhandlingar som ikkje er funne verdige til å forsvarast

Det har vore ei auka i talet på avhandlingar som ikkje er funne verdige til å forsvarast i perioden.

Figur 5: Talet på innleverte avhandlingar per år som ikkje er funne verdige til å forsvarast i offentlig disputas.

Hovedfunn

Dei viktigaste funna i undersøkinga er:

1. Kandidatane brukar for lang tid frå opptak til innlevering.
2. Det er for mange innleveringar som ikkje fører fram til disputas.
3. Eksterne kandidatar sluttar i større grad enn interne, og dei som leverer brukar lenger tid.
4. Det er liten samanheng mellom karakter høgare grad ved inntak og tid til innlevering.
5. Det er ein tendens til at kandidatar som leverer artikkelsamling blir raskare ferdig enn dei som leverer monografi.